

lev

LEV BLADET NR. 2. APRIL 2018

**Kasper har
ventet længe på
at få førtidspension
– nu vil politikerne
justere reglerne**

Landsforeningen
LEV

UDVIKLING FOR UDVIKLINGSHÆMMEDE

FOKUS

18

LEVs
udviklingsarbejde
– En kamp mod
overtro og skam

LÆS OGSÅ

6

Rikkens Rejse
– Mød ULF
Ungdoms nye
formand

Aktiviteter og hygge for alle

F.eks
POOLHUS TIL
18 PERSONER
mandag – fredag fra

kr. 4.410

(Prisen er ekskl. forbrug
og evt. rengøring)

I et luksussommerhus med:

- Op til 12 soveværelser
- Swimmingpool
- Spabad
- Aktivitetsrum med bl.a. billard, dart, bordfodbold og bordtennis
- God plads og underholdning for hele familien

Luksushuse.dk udlejer mere end 250 store sommerhuse i hele Danmark, på Øland i Sverige og i Ostsee Resort Olpenitz i Nordtyskland. I højsæsonen udlejes sommerhusene på ugebasis fra lørdag – lørdag.

Fra november til påske er der mulighed for at bestille weekendophold og i samme periode kan hverdagene lejes til spotpriser.

Vi har allerede mange glade bosteder og institutioner blandt vores kunder, og rådgiver meget gerne om mulighederne.

Kontakt os på tlf. 8725 7165 eller email info@luksushuse.dk.

Bestil en
brochure

LUKSUSHUSE.DK

Luksushuse.dk · Livøvej 2A · 8800 Viborg · Tlf. 87 25 71 65 · info@luksushuse.dk

ind- hold

- 4 Kort nyt**
- 5 Leder**
– Mere magtanvendelse er systemets behov – ikke menneskers
- 6 Rikkens rejse**
– ULF Ungdoms nye formand har allerede været langt omkring
- 8 Førtidspension** – politikerne vil justere reglerne
- 16 Magtanvendelse** – Rapport foreslår udvidet adgang til brug af magt
- 18 En kamp mod overtro og skam**
– LEV hjælper fattiges kamp for rettigheder
- 24 Frivillig i LEV** – Torben Jensen er aktiv i handicaprådet
- 28 Energien skal tilbage** – Kredscamp om fremtidens LEV
- 32 Projekt LEV-venner** – Det sociale samvær skaber stor glæde
- 38 Det skrev vi for for 40 år siden**
– Magtanvendelse i særforborgens institutioner
- 41 Handicapbarometeret** – Viseren står på uvej
- 45 LEV nyt**
- 46 Kort nyt**

Ribe og Esbjerg fusionerer på handicapområdet

Udviklingscenter Ribe og Udviklingscenter Esbjerg skal fra 1. januar 2019 samles til én fælles organisation. De to centre står nu for den hjælp og støtte, borgere med udviklingshæmning får i Esbjerg Kommune. Men fremover bliver det altså centraliseret i en enhed.

”Fusionen bliver først og fremmest mærkbar på ledelsesplan (...) Målet er at vi skal kunne tilbyde borgere i kommunen med handicap et ensartet serviceniveau, og samtidig vil vi med en fælles organisation kunne udvikle fagligheden og udnytte personalets tværfaglige kompetencer på tværs i det nye center,” siger Thomas Baagø Eriksen til Jyske Vestkysten. Han er i øjeblikket centerleder på Udviklingscenter Ribe, men bliver fra nytår også leder af det nuværende Udviklingscenter Esbjerg.

Anton Pedersen, formand for Pårørende foreningen ved Udviklingscenter Ribe, ser positivt på planerne. ”Det blev understreget, at dette her ikke er en spareøvelse. Derfor kan der selvfølgelig godt ske besparelser, men det er ikke målet. Og det tror jeg da på (...),” siger han til Jyske Vestkysten.

Udviklingscenter Ribe har lige nu én forening for pårørende til de borgere med udviklingshæmning, som hører under centret i Ribe. I Esbjerg og Bramming er tilbuddene til beboerne spredt ud på et større geografisk område, så her er der pårørende foreninger for de enkelte afdelinger af beboere. Anton Pedersen håber på, at de pårørende efter den kommende fusion kan blive enige om at oprette én samlet pårørende forening. Det vil være det mest slagkraftige for os som pårørende, mener han.

Foto © Hans Juhi

Det første år
Lise Dres
Forlaget Ordlyd

Bogen kan købes i alle bogbutikker og net-shops til kr. 150,00

NY DIGTSAMLING:

DET FØRSTE ÅR

Ti minutter gammel stoppede Ida med at trække vejret, og verden gik i stå. Herefter svævede hun mellem liv og død i de næste mange uger. Ida blev lagt i koma i håb om, at hun kunne vende tilbage til livet.

Da Ida var fem måneder fik familien at vide, at hun var født med en sjælden og alvorlig genfejl. Det var endnu et chok. En forklaring der tog tid at forstå og acceptere. I dag er Ida en lille pige på tre år. Hun leger, griner og kan gå. Det er mere end lægerne havde turdet håbe på.

Det er baggrunden for den digtsamling, som Lise Dres udgav i december sidste år. Hun startede med at skrive digtene i de sene nattetimer på hospitalet, mens Ida svævede mellem liv og død.

Digtene handler om at være tæt på at miste et barn og det svære vilkår at få et barn med et handicap. Digtene er skrevet i løbet af DET FØRSTE ÅR.

DØDSFALD

Egmont Højskolens forstander Ole Lauth er død efter at have været syg af kræft gennem længere tid.

Ole var en af handicapbevægelsens helt store profiler, og han vil blive dybt savnet.

Ære være hans minde.

AF ANNI SØRENSEN,
LEV'S LANDSFORMAND

Mere magtanvendelse er systemets behov – ikke menneskers

Den 21. marts fik vi Børne- og Socialministeriets rapport med anbefalinger til ændring af reglerne i serviceloven om magtanvendelse over for voksne. Og som vi fortæller om inde i bladet, er der tale om nogle ret markante forslag, som alle peger i retning af mere magtanvendelse over for især voksne med udviklingshæmning, men også andre med handicap.

Jeg skal ikke gennemgå alle ministeriets forslag i denne lederartikel, men blot fremhæve to, som desværre er ganske kendetegnende for linjen i anbefalingerne.

For det første anbefales det i rapporten, at en række indgreb, som i dag defineres som magtanvendelse, fremover skal ses som 'omsorgshandlinger'. Det skal være muligt for personalet at anvende såkaldt 'fysisk guidning' af eksempelvis voksne med udviklingshæmning, uden at det defineres som magtanvendelse. Forslaget peger i retning af mere håndfast håndtering af beboere i botilbud – vel at mærke uden den registrering og indberetning, som er gældende i dag. En anden anbefaling handler om at give mulighed for at foretage fysisk fastholdelse, hvis en beboer 'chikanerer' eller skaber 'utryghed' over for andre beboere eller personale i et fællesrum. I dag skal der være risiko for personskade, hvis man skal foretage den slags indgreb.

For det andet lægger rapportens anbefalinger op til en markant svækkelse af retssikkerheden i forbindelse med flytning af en beboer fra sit hjem i et botilbud mod hans eller hendes vilje – eller hvis den pågældende ikke kan give et gyldigt informeret samtykke til en flytning. Det skal kort fortalt være nemmere for kom-

munerne på egen hånd at beslutte en flytning. I tråd med økonomaftalen for 2018 mellem KL og regeringen anbefales det, at kommunerne får lov til at indskrive en såkaldt klausul i botilbudsbeboeres lejekontrakt eller boligdokument. Med denne klausul kommer beboerne til at bo på kommunale myndigheders nåde, idet kommunen skal kunne revisitere (tvangsflytte, red.) til en ny bolig, hvis borgerens plejebehov betydeligt forværres eller forbedres.

Mange af rapportens anbefalinger er i mine øjne udtryk for et ganske markant skred i tilgangen til magtanvendelse på socialområdet. Der er nærliggende risiko for en glidende udvikling, hvor 'en fast hånd' bliver en mere almindelig del af personalets værktøjskasse, hvilket uvægerligt vil svække det faglige arbejde for at forebygge magtanvendelse. Denne risiko for faglig svækkelse er meget foruroligende.

Indførelsen af klausuler i lejekontrakter og boligdokumenter samt lempeligere kriterier for flytning uden samtykke udtrykker det samme skred. Signalet er her, at mennesker med udviklingshæmnings værdighed og ret til et hjem skal underlægges kommunale systembehov. I grundlæggende strid med Danmarks internationale konventionsforpligtelser og bærende værdier i dansk handicapolitik.

Rapporten og dens anbefalinger er baseret på et såkaldt praksistjek gennemført af Ankestyrelsen. Her har man spurgt pædagoger og plejepersonale på handicap- og ældreområdet, repræsentanter fra de kommunale forvaltninger samt pårørende om deres erfaringer med de nugældende magtanvendelses-

regler. LEV har desuden været repræsenteret i den nedsatte referencegruppe for arbejdet i ministeriet.

Der er altså kommet input med meget vigtige perspektiver og erfaringer i et sådant praksistjek fra en bred personkreds. Men jeg savner alligevel noget, nemlig perspektivet fra de mennesker, der selv har været udsat for en magtanvendelse: Det enkelte menneskes oplevelse af, hvordan det er at blive holdt fast, når der skal børstes tænder, eller gang på gang blive ført til et andet rum mod sin vilje. Eller oplevelsen af, at retten til eget hjem afhænger af, hvad de synes oppe på kommunen. Det kan være udfordrende at spørge alle i denne målgruppe, men selvfølgelig kan det lade sig gøre at finde mennesker, som kan indvie os i, hvad det vil sige at være blevet udsat for en magtanvendelse.

Mennesker med udviklingshæmning er ikke en 'anden slags mennesker'. Ganske som hos alle andre sætter det spor i ens selvbillede, værdighed og integritetsfølelse, når en anden anvender tvang over for dig. Og nej, jeg tror ikke, at det er noget, som hurtigt er overstået – og så er det glemt. Det sætter sig i kroppen og i sindet. Og her kan det blive siddende. Dette helt grundlæggende menneskelige perspektiv må vi aldrig glemme i overvejelserne, om hvornår – og under hvilke betingelser – det kan være nødvendigt at anvende fysisk magt over for mennesker med udviklingshæmning eller andre handicap. Det kan i særlige tilfælde være nødvendigt – det er jo derfor reglerne findes. Men vi skal gøre alt for, at det forbliver undtagelsen, og her peger en række af ministeriets anbefalinger i den helt forkerte retning.

Rikkens REJSE

ULF Ungdom har fået en ny formand, der med stor troværdighed kan sige sin mening om manglende tildeling af førtidspension, et mangelfuldt uddannelsessystem og at man kan en masse, selv om man har udviklingshæmning. For hun har prøvet det hele selv

Et par nøgleord om Rikke Sørensen: Har lækker lejlighed i centrum af Odense, elsker at gå i byen og i det hele taget at være sammen med vennerne. Går op i lækkert tøj. Arbejder ovenikøbet i en tøjbutik. Drikker te og elsker et stort glas vin. Er med i en løbeklub. Har taget en ungdomsuddannelse.

Det lyder fuldstændig normalt. Men der er vel heller ikke noget unormalt ved at have udviklingshæmning?

Det har Rikke Sørensen i hvert fald indset, efter at hun har været på en længere indre rejse. I årevis så hun sig

selv som måske lidt handicappet. Der var noget autisme, hun gik på specialskole og var også i aflastning en gang imellem. Men udviklingshæmmet? Det var hun da ikke. Men Rikke snød: - Jeg er tit blevet overvurderet. Mange tror, at jeg kan mere, end jeg kan. For eksempel har det været en kamp med kommunen at få førtidspension. De ser kun den glade Rikke, men ikke den Rikke, der har det svært.

Det er da også den glade Rikke, LEV Bladet møder i lejligheden i Odense. Hun er drønet hjem på cykel fra arbejdet i Vero Moda-butikken i Tarup for at tage imod.

EN SKOLEGANG MED UDFORDRINGER

I oktober sidste år blev Rikke Sørensen valgt til ny formand for ULF Ungdom. Og der rumsterer allerede masser af ideer i Rikkens krølledede hoved til, hvad ULF Ungdom skal kaste sig ud i. Samtidig er hun dog godt klar over, at hun skal huske at passe på sig selv, ellers risikerer nogle af de gamle spøgelse at dukke op igen.

Rikke blev født med navlestrengen rundt om halsen. Og det er formentlig det, der er årsag til de udfordringer, Rikke har i dag. Hun startede i en almindelig børnehave, men her blev det efterhånden klart, at hun havde brug for mere specialiseret hjælp. Så næste stop blev specialskolen Enghaveskolen i Odense.

På mange måder var hun glad for sin skolegang, men det var i perioder også en tid med store personlige nedture for Rikke. - Jeg sagde til mig selv, at det nok skulle gå, men det endte med, at jeg fik en depression. Og jeg gik fra at være på 7. klasses niveau til 2. eller 3. klasses niveau.

Årsagerne til depressionen var flere, men blandt andet fyldte usikkerheden om, hvad der skulle ske efter folkeskolen utrolig meget hos Rikke. Skoleproblemerne fyldte også på hjemmefronten: - På et tidspunkt lå jeg bare under et bord derhjemme og skreg. Min mor måtte sygemelde sig, og det hele gik ud over både min søster og mine forældre. Jeg spiste heller ikke nok mad.

FLOV OVER AT BLIVE SET MED DE ANDRE

Rikkens drøm efter 10. klasse var at komme på husholdningsskole. Det sagde kommunen dog nej til. - I stedet kom jeg på CSV for at tage en STU, for det mente kommunen, at jeg skulle.

Hun kom i en klasse for autister, hvor der var den ro og omsorg, som hun havde brug for. Problemet var bare, at de øvrige klassekammerater umiddelbart var meget dårligere fungerende end Rikke, og det gjorde det vanskeligt: - Der var ingen at snakke med eller spejle mig i. Så det var svært at være sammen med de andre. Det kunne også være svært at være på tur med klassen.

For hvad tænkte andre om mig, hvis de så mig sammen med nogen, som var så handicappede?

Alle de her tanker kunne Rikke heldigvis tale med nogle af lærerne om. Eller rettere sagt, hun lavede et fem sider langt skriv om det, som hun gav til lærerne. Og de kunne så tale med hende ud fra det.

- Jeg var så frustreret, men jeg kunne ikke finde de rigtige ord i min mund. Jeg kunne ikke selv starte en samtale. Åbne op.

Det endte med, at Rikke flyttede klasse og også kom i praktik i en tøjbutik. Og det var der musik i. Efter endnu en forgæves ansøgning om at komme på husholdningsskole fik hun langt om længe lov til at tage tredje år på STU på husholdningsskolen Rødding Fri Fagskole. Her lærte hun meget om det at klare sig selv og at være på en arbejdsplads.

Nu har Rikke fået førtidspension og job på skånevilkår i butikken i Tarup.

- Jeg har en chef, der ser muligheder og ikke begrænsninger i mig. Vi begynder at arbejde med mig, jeg får nye udfordringer, jeg udvikler mig. Også i teamet. På et tidspunkt håber jeg at komme til at betjene kassen. Jeg elsker bare mit job!

AT SIGE SIN MENING

Om onsdagen er det dog ikke butikken i Odense, der fylder, men ULF's kontor i Vejle. Det er en helt ny verden, der er kommet ind i Rikkens liv. Hun har godt nok været medlem af ULF Ungdom i et stykke tid, men uden egentlig at sætte sig særlig meget ind i, hvad de laver.

Det hele startede faktisk med, at Rikke blev opfordret til at medvirke i den proces, hvor Odense Kommune inviterede brugerne af kommunens tilbud på handicapområdet til at hjælpe med at fordele de ti millioner kroner, man ekstraordinært ville bruge på området. Det førte til, at Rikke kom med i kommunens såkaldte borgerpanel, hvor hun skulle sige, hvad hun mente om "fremtidens Odense":

- Jeg fik utrolig meget ud af endelig at sige min mening. Og de lyttede til os... om for eksempel nye aktiviteter på værkstederne. Det kan godt være,

at man har lavet de samme ting i 40 år, men derfor er det ikke sikkert, at det er det rigtige.

- Til slut havde jeg det sådan, at det fandeme ikke måtte slutte her. Mange har brug for hjælp. Så jeg begyndte at undersøge mulighederne.

Det rigtige kom, da hun var til et oplæg om ULF-ferie. Her dukkede Rikkens tanker om, at måske nok har hun nogle handicap, men udviklingshæmmet var hun da ikke, igen op. Kontakten med ULF varede dog ved, og der gik ikke lang tid, inden hun var i spil som kommende formand efter Jette Tastesen, der snart ville falde for aldersgrænsen på 30 år. Så Rikke blev i et stykke tid føl hos ULF Ungdom på kontoret i Vejle, de deler med ULF.

- Mine første tanker om at være formand gik på, at bare jeg kunne få lov til at sige min mening, var jeg glad. Men så begyndte jeg at høre om de aktiviteter, de lavede, og det ville jeg også rigtig gerne være en del af. Og så blev jeg hevet ind i ULF-verdenen.

ULF Ungdom

Rikke Sørensen fortæller, at hun og de andre i ULF Ungdom blandt andet kæmper for en anstændig ledsagelsesordning, mere selvbestemmelse, en bedre STU, en uddannelsesmulighed efter STU'en og at der kommer styr på tildelingen af førtidspension.

- Vi kan sagtens have meninger, der vedrører alle udviklingshæmmede. Men ULF Ungdom blev dannet, fordi vi ved, hvad der er bedst for os unge. Det er det, vi kan fortælle.

Rikke har allerede en gang været ude og holde oplæg om ULF Ungdom. Det var på Rødding Fri Fagskole. I april har hun et nyt oplæg på CSV i Odense.

- Vi kæmper for, at de unge skal være en del af samfundet som alle andre. Men de unge skal også lære at acceptere sig selv, og at man faktisk godt kan noget, selv om man har udviklingshæmning.

Du kan følge ULF Ungdom på deres facebookside.

Folketinget er klar til at ændre på reglerne om

førtids- pension

Beskæftigelsesminister Troels Lund Poulsen fremsatte før vinterferien et udkast til en præcisering af reglerne for tilkendelse af førtidspension. Udkastet er den foreløbige kulmination på en længere politisk proces, hvor flere af forligsparterne bag reformen af førtidspension og fleksjob i 2013 har erkendt, at reformen har medført uværdige og udsigtsløse forløb for blandt andre mennesker med udviklingshæmning

Førtidspension er et emne, vi har skrevet en del om i LEV-bladet, og denne artikel bliver næppe den sidste. I 2013 blev der vedtaget en reform af førtidspension og fleksjob, som medførte mere end en halvering i tilkendelsen af førtidspension til mennesker med udviklingshæmning. Diverse hyrdebrev og justeringer af lovgivningen har ikke formået at ændre grundlæggende ved den kommunale praksis rundt om i landet.

DE "REFORM-RAMTE"

I LEV har vi kunnet se konsekvenserne af reformen i konkrete sager i vores rådgivning, men også i en

undersøgelse offentliggjort i august sidste år. Den viste, at 25 procent af de "reform-ramte" er overladt til enten ingen forsørgelse eller forsørgelse på kontanthjælp samt, at deres tilknytning til arbejdsmarkedet er lavere end ældre generationer i LEVs målgruppe.

Andetsteds i dette LEV-blad kan du læse mere om de personlige konsekvenser for to unge med udviklingshæmning, som er ramt af reformen - Nathasja på 21 og Kasper på 22 år. De to sager er naturligvis forskellige, men der er også mange ligheder. Først og fremmest viser begge, hvilke

vanskeligheder det kommunale jobcenter har med at løse opgaven inden for rammerne af reformen. Noget af forklaringen handler om manglende professionalismisme, men der er også mange pårørende, som fortæller, at sagsbehandleren er i god tro, men har svært ved at se konsekvenserne af funktionsnedsættelsen hos en ung, der måske ved første møde virker meget velformuleret.

Der er mange i LEVs målgruppe, som både kan og gerne vil have et arbejdsliv. Afhængigt af den enkelte kan det ske i form af beskyttet beskæftigelse eller et skånejob. Ansættelse i et fleksjob kan måske også lade sig gøre i enkelte tilfælde, men det kræver en særlig indsats af kommune og virksomhed, fordi den normale vej til et fleksjob er uoverstigelig for en ung med udviklingshæmning. Al vores erfaring viser, at de unge ikke kommer igennem jobcentrenes jungle af procedurekrav, indsatser og langvarige afklaringsforløb for at finde reel ansættelse i fleksjob på "den anden side".

DEN POLITISKE UDVIKLING

LEV har i løbet af årene sammen med andre handicaporganisationer påtalt problemerne utallige gange. Senest gik vi i efteråret 2017 under sloganet "#VærdigReform" sammen med 62 andre organisationer om en henvendelse til partierne bag reformen fra 2013. På det tidspunkt kunne man konstatere en vis mildning i det politiske klima på førtidspensions-fronten. Med regeringsrokaden i december 2016 fik området ny beskæftigelsesminister, da Troels Lund Poulsen (V) afløste Jørgen Neergaard (V). Det skulle vise sig, at Troels Lund ikke var blind for, at reformen også havde haft en række utilsigtede konsekvenser. Hertil fik han også hjælp af de seks største kommuner i landet, der i en henvendelse til beskæftigelsesministeren pegede på, at lovgivningen var for stram.

FORSLAG TIL ÆNDRING AF REGLERNE

Ministeren regerede ved at fremrykke en evaluering af området. Den udkom i februar 2018 og var ledsaget af et lovforslag til ændring - eller måske mere rettelig - en præcisering af reglerne for

tilkendelse af førtidspension. Forslaget behandles for tiden i Folketinget, og LEV har afgivet et høringsvar.

Med præciseringen ønskede politikerne at tydeliggøre, at ressourceforløbet skal være relevant og realistisk i forhold til at kunne bringe borgeren i beskæftigelse, og at dokumentationskravet for førtidspension kan være opfyldt uden et ressourceforløb.

Baggrunden herfor var de ovenfor omtalte langvarige afklaringsforløb, som af nogle kommuner også anvendes til at tilvejebringe dokumentation for borgers manglende arbejdsevne, selvom der i forvejen foreligger tilstrækkelig dokumentation.

LEVS VURDERING AF ÆNDRINGSFORSLAGET

Spørgsmålet er nu, om den foreslåede ændring af reglerne er tilstrækkelig til at løse problemer for mennesker med udviklingshæmning og de andre grupper, der er kommet i klemme i denne reform. Det er ikke let at give et præcist svar, for i sidste ende vil det jo afhænge af den praksis, som vil etablere sig i kommunerne.

Overordnet er det LEVs vurdering, at der er tale om et lille, men ikke tilstrækkeligt skridt i den rigtige retning. Det er godt, at politikerne sender et signal om, at man kan opfylde lovens krav om dokumentation uden et ressourceforløb, men sådan er det også med de nuværende regler. Man kan heller ikke mene, at det er en dårlig idé at ressourceforløbet skal være relevant, men man må vel antage, at det modsatte aldrig har været intentionen.

Det grundlæggende problem i lovgivningen er bare ikke ændret. Det er stadig således, at kommunen skal tilkende et ressourceforløb, hvis det *ikke helt* kan udelukkes, at arbejdsevnen kan udvikles. Det kan være svært at afvise i en konkret sag. For hvad vil det sige at udvikle en arbejdsevne? Mennesker i LEVs målgruppe kan også med den rette støtte udvikle deres arbejdsevne, men er det tilstrækkeligt til, at de kan blive selvforsørgende på arbejdsmarkedet?

LEVs målgruppe kan også med den rette støtte udvikle deres arbejdsevne, men er det tilstrækkeligt til, at de kan blive selvforsørgende på arbejdsmarkedet?

LEVS FORSLAG TIL POLITIKERNE

LEV har derfor i sit høringsvar peget på, at lovgivningen bør rumme en mere tydelig skelnen imellem begreberne arbejdsevne og forsørgelsessevne. Det bør præciseres, at det ikke er tilstrækkeligt, at en arbejdsevne kan udvikles. Den skal også kunne udvikles til et niveau, hvor der er realistisk mulighed for, at borgeren kan leve af sin arbejdsevne. Det skal sagsbehandleren gøre ved at pege på en konkret jobfunktion, som det forventes, at borgeren skal kunne varetage til overenskomstmæssig løn.

Herudover har LEV foreslået, at en udsat gruppe som mennesker med udviklingshæmning får en særlig adgang til at få vurderet en ansøgning om førtidspension. Som loven er i dag, kan man kun få behandlet en pensionssag på *det foreliggende grundlag* - eller med andre ord med den dokumentation, som i forvejen ligger i sagen. Kommunen er ikke i forbindelse med en sådan ansøgning forpligtiget til at belyse sagen og indhente manglende oplysninger. Det betyder, at ankesystemet i langt de fleste sager ikke kan tage stilling til sagen, fordi den ikke er tilstrækkelig belyst. Det vil derfor give en bedre praksis og en større retssikkerhed for borgeren, hvis kommunen er forpligtiget til at belyse sagen.

Forslaget om ændring af reglerne om førtidspension bliver behandlet i løbet af foråret. LEV har aftalt møder med en række beskæftigelsespolitiske ordførere på Christianborg, hvor vi vil anføre vores synspunkter. Men uanset hvad, så er det nok ikke sidste gang, vi har skrevet om førtidspension.

Jeg forsøger ikke at snyde mig til penge

Kasper Rasmussen er blevet landskendt – men ikke på en positiv baggrund. Han er et af mange mennesker med udviklingshæmning, som, trods åbenlyst behov, nægtes førtidspension. Kasper er blevet sendt ud i det ene opslidende praktikforløb efter det andet, og hans forældre har bare kunnet stå ved sidelinjen og se på, hvordan de fejlslagne forløb har givet Kasper knæk på knæk

22-årige Kasper Rasmussen er en af de mange, der er blevet ramt af reformen af førtidspension og fleksjob fra 2013. En reform, som har medført, at antallet af godkendelser om førtidspension for mennesker med udviklingshæmning er barberet ned til det halve.

Både en læge og en psykiater har vurderet, at Kasper Rasmussen ikke vil

kunne udfylde et job på normale vilkår på arbejdsmarkedet, og at han ikke vil kunne opnå evnen til det. Alligevel bliver hans hjemkommune, Faxe Kommune, ved med at sende Kasper ud i det ene udsigtsløse praktikforløb efter det andet. Foreløbig seks af slagsen.

Det seneste praktikforløb, hos en landmand, endte helt galt. Alle medarbejdere på gården var orienteret om, at Kasper har udviklingshæmning og har problemer med at huske og forstå beskeder. Men det var ikke alle, der viste forståelse for det. Især ikke en bestemt medarbejder, som Kasper arbejdede sammen med. - Han sagde meget dumme ting til mig. En dag sagde han til mig, at der var noget, jeg skulle gøre, men så sagde jeg, at jeg havde glemt, hvad det var. Og så sagde han, at hvis han hørte mig sige det, at jeg havde glemt noget, en gang til, så kunne jeg godt tage hjem. - Jeg var lige ved at græde, og jeg bliver stadig meget ked af det, når jeg tænker over det. Jeg kan mærke, at jeg har fået det værre, og jeg har endnu sværere ved at huske ting nu, siger Kasper Rasmussen.

HADER AT BEDE MOR OM PENGE

Kasper og hans forældre kæmper fortsat for, at det skal lykkes Kasper at få tildelt førtidspension. Og Kasper håber, at det

hele bliver bedre, nu da han har været meget fremme i medierne med sin sag. Han tror på, at det vil lykkes, denne gang. - Jeg tænker, at hvis jeg får førtidspension, så kan jeg få mere ro på og komme til at huske mere igen. Jeg håber, at der sker noget denne gang. Det er jo ikke som om, at jeg forsøger at snyde mig til penge, jeg vil jo gerne lave noget. Jeg vil meget gerne have et skånejob, så jeg kan blive så selvstændig, som muligt. - Jeg vil gerne lave noget, hvor jeg skulle sætte ting på plads på et lager – hvor jeg kunne bruge mit truckcertifikat til noget, måske sætte paller på plads. Så kunne jeg tjene mine egne penge, og få min egen lejlighed. Men lige nu fylder usikkerheden bare så meget, forklarer Kasper. - Jeg har kun 300 kroner til mig selv om ugen, og det er ikke fedt at skulle ringe til mine forældre hver eneste gang, jeg har brug for noget. Jeg skal hele tiden spørge mor, om jeg nu har råd til det og det, hvis jeg nu har brug for noget nyt tøj. Hvis jeg fik førtidspension, kunne jeg klare det selv.

Kasper Rasmussen ved, at han ikke er alene i sin kamp om at få tildelt førtidspension. At der er mange, der står i samme situation som ham.

- Jeg håber, at jeg får førtidspension nu. Og det vil være rigtig godt, hvis min kamp måske kan hjælpe andre, siger han.

Kaspers kamp om førtidspension

Kasper Rasmussen er af sin læge blevet beskrevet som svært handicappet og psykisk præget af udviklingshæmning, med autistiske træk og mental retardering. Både lægen og en psykiater har vurderet, at Kasper ikke kan fungere i et job på normale vilkår på arbejdsmarkedet og heller ikke vil opnå evnen til det.

Alligevel har Faxe Kommunes rehabiliteringsteam afslået Kasper Rasmussens ønske om at få tildelt førtidspension, og har i stedet indstillet ham til et tre-årigt såkaldt ressourceforløb, som skal afklare hans arbejdsevne. I alt har Kasper til dato været sendt ud i seks fejlslagne praktikforløb.

I 2016 ankede familien Rasmussen Faxe Kommunes afslag om førtidspension, men Ankestyrelsen støttede kommunens afgørelse. Faxe Kommune sendte efterfølgende Kasper Rasmussen ud i det seneste praktikforløb hos en landmand, som endte helt galt.

Kasper har måttet flytte til et botilbud i Haslev, en time fra forældrene, for at få den hjælp, han har brug for. Kasper har fået tildelt en bolig, men hans forældre fik ikke oplyst huslejen på forhånd. Den har vist sig at være så dyr, at Kasper kun har 300 kroner tilbage at klare sig for, om ugen.

Så familien Rasmussen fortsætter kampen for førtidspension.

Sidste nyt

Kasper har fået sin pension

Lige før dette blad gik i trykken, ringede Kaspers far, Preben Rasmussen, og kunne fortælle, at Faxe Kommunes rehabiliteringsteam har besluttet, at Kasper er berettiget til førtidspension.

- Vi er glade for, at Kasper nu kan få ro. Nu ser han frem til at få et skånejob, hvor han er ønsket, siger Preben Rasmussen.

Ingen drømmer om, hvor hårdt det er

Der er ingen tvivl om, at Kasper i sin opslidende kamp for at få førtidspension har fået det dårligere. Han har altid haft svært ved at huske flere ting af gangen. Det er et af hans problemer. Men nu er det hele bare blevet endnu værre

Det fortæller Kaspers far, Preben Rasmussen.

- Jeg kan mærke, at praktikforløbene, og især det seneste, har påvirket Kasper. Han er gået tilbage i udvikling på den måde, at han er blevet meget mere stresset, og han glemmer meget mere, end han plejer. Som forælder er det jo ikke rart at skulle sende ham ud nogle steder, hvor man godt ved, at det er formålsløst fra starten, siger Preben Rasmussen.

Kaspers forældre, Preben og Britt Rasmussen, har kæmpet en årelang kamp for Kaspers rettigheder, lige fra Kasper begyndte i skolen. Men de føler, at de ofte har talt for døde øre.

DET ER JO IKKE FOR SJOV

- Ingen drømmer om, hvor hårdt det er for os som forældre. Vi kæmper en evig kamp, og vi tænker da meget på, hvad skal der ske med Kasper, når vi en dag ikke er her længere til at samle ham op, når det går galt. Det er forfærdeligt for os at stå og se på, når han oplever at få de knæk, han har fået. Jeg har ikke ord for det, siger Preben Rasmussen.

Han føler, at Faxe Kommune har vist meget lidt forståelse for Kaspers problemer og behov hele vejen igennem.

- Kommunen lytter ikke til os, men det er jo os, der som Kaspers forældre kender ham bedst. Det er jo ikke for sjov. Vi gør ikke det her for at gøre os interessante! Vi har kæmpet med næb og kløer for Kaspers interesser, fra han var helt lille. Men jeg har bare haft indtryk af, at hver gang, vi er til møde med kommunen, er det hele afgjort på forhånd. At de aldrig rigtig alligevel tog sig af resultaterne af de undersøgelser af Kasper, som vi har skullet igennem, forklarer Preben Rasmussen.

Nu bliver Kaspers ansøgning om førtidspension taget op igen af Faxes rehabiliteringsteam.

- Som forældre håber vi selvfølgelig på, at det lykkes, denne gang - og vi tror også på det. Men inderst inde er vi også lidt skeptiske. Vi håber, men tør ikke helt tro på det, siger Preben Rasmussen.

Nathasjas kamp for førtidspension

”Forstå det dog,” lyder LEVs appel til politikerne før ændring af omstridte regler for tildeling af førtidspension

Nathasja er en 21 årig kvinde med udviklingshæmning. Hun er det, som burde være en glat førtidspensions-sag. Der foreligger erklæringer fra både læger og psykiatere, der slår fast, at hun er ”mental retarderet”, som det hedder i deres fagsprog. I de samme erklæringer understreges det, at det er helt ”urealistisk”, at hun nogen sinde kan klare et almindeligt job.

Men den detalje har det været mere end vanskeligt for hendes mor Lisbeth Petersen at trænge igennem med over for jobcentret i den sydsjællandske kommune, familien bor i. Her slås hun på tredje år for, at hendes datter tildeles førtidspension.

- Nathasja er nu på sin tredje sagsbehandler. De to første var faktisk fine, men de blev bremsede af deres overordnede, fortæller Lisbeth Petersen.

MÅSKE HUN BLIVER STUDENT

Der er især en enkelt episode fra det langtrukne forløb, hun hæfter sig ved. En episode, hun i dag omtaler som ”langt ude i hampen”.

- Nathasja er i gang med en tre-årig STU (ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, som ikke kan tage

en almindelig ungdomsuddannelse), og en leder fra jobcentret foreslog, at kommunen ventede med at behandle pensionsagen til den dag, Nathasja er færdig med uddannelsen. Ifølge lederen kunne det jo være, at Nathasja blev rask og måske endda kunne starte i gymnasiet, fortæller Lisbeth Petersen.

Hvordan reagerede du på den kommentar?

- Jeg svarede, at Nathasja faktisk er født handicappet. At hun var udviklingshæmmet, da hun var et, seks og 12 år. Selv da hun fyldte 18, kunne hun ikke kureres. Men hvis lederen kendte en STU, hvor Nathasja kunne komme af med sit handicap, ville vi da meget gerne tage imod det tilbud.

VIGTIGT MED NY PRAKSIS

Nathasja historie er blot et af mange eksempler på unge med psykiske og fysiske handicap, som er kommet i klemme i kølvandet på den reform af førtidspensionen, der trådte i kraft for en håndfuld år siden. Kommunerne har ikke haft øje for, at disse unge hverken har arbejds- eller forsørgelsesevner, som betyder, at de kan klare sig selv – eller eventuelt tage et fleksjob. Derfor er de blevet trukket igennem systemet.

Nu har partierne bag aftalen varslet to ændringer af reformen. For det første vil politikerne slå fast, at en borger ikke nødvendigvis skal igennem et ressourceforløb for at få afklaret sin arbejdsevne. Den mulighed eksisterer faktisk allerede, men er ikke blevet anvendt i tilstrækkeligt omfang.

Derudover vil partierne bag reformen præcisere, at et eventuelt ressourceforløb skal være realistisk i forhold til at kunne udvikle den enkelte borgers arbejdsevne og gøre vedkommende i stand til at forsørge sig selv. Ifølge landsformand for LEV, Anni Sørensen, er man dog ikke helt i mål.

- Selvom man må anerkende politikerne intention, er det dog vores opfattelse, at den foreslåede præcisering af lovgivningen ikke er tilstrækkelig til at løse problemerne på dette område for mennesker med udviklingshæmning i fremtiden. Vi har brug for, at lovgivningen rummer en mere tydelig skelnen

imellem begreberne arbejdsevne og forsørgelsesevne, samt en præcisering af, at det ikke er tilstrækkeligt, at arbejdsevnen kan udvikles. Den skal også kunne udvikles til et niveau, så der er realistisk mulighed for, at borgeren kan leve af den. Jeg håber, politikerne har forstået, at en del af de borgere, LEV repræsenterer, gerne vil arbejde i et eller andet omfang, men ikke magter et fleksjob og heller aldrig kommer til at forsørge sig selv.

SØGER IKKE FOR SJOV

Det håb deler Lisbeth Petersen, som har oplevet, at det langstrakte forløb har plaget datteren. Samtidig understreger Lisbeth Petersen, at det altså ikke er "for sjov", der søges om førtidspension til Nathasja.

- Som mor ser man selvfølgelig allerhelst, at børnene er raske og kan klare sig selv. Det er desværre bare ikke tilfældet for Nathasja, siger hun.

Undervejs har Lisbeth Petersen fået bistand i LEV med en fast bisidder. Derfor er sagen nu – via pensionsrådet – på vej til rehabiliteringsteamet til visitation. Og Nathasja, som bor i en beskyttet bolig i tilknytning til sin skole, har forhåbentlig fået sin førtidspension, når hun afslutter sin STU om cirka to år. Derefter ved hun godt, hvad hun drømmer om:

- Jeg vil gerne have et lille arbejde, jeg kan klare. Det skal ikke være så mange timer, og det må gerne være i en biograf. Jeg er så glad for Disneyfilm, siger Nathasja.

Jeg håber, politikerne har forstået, at en del af de borgere, LEV repræsenterer, gerne vil arbejde i et eller andet omfang, men ikke magter et fleksjob og heller aldrig kommer til at forsørge sig selv.

Anni Sørensen,
LEVs landsformand

Tag på højskole!

BLIV SET OG HØRT · FIND DET, DU ER GOD TIL · STYRK DINE RESSOURCER
KOM I BEDRE FORM · FIND NYE VENNER · BLIV UDFORDRET · HA' DET SJOVT

Bevægelses- og udelivslinjen

Billedkunstlinjen

Musik- & dramalinjen

Studietur til Kreta

PRAKTISK

- Du skal være fyldt 18 år
- Et højskoleophold kan være en del af din STU
- Efterårsholdet starter 5. august, 12/18 uger eller længere
- Studietur til Kreta er en mulighed (begrænset antal pladser)
- Pris fra 1.350 kr. pr. uge
- Vi har også kortere ophold på 1-2 uger

Djurslands Folkehøjskole

www.djfh.dk

Drammelstrupvej 15 • Tirstrup • 8400 Ebeltoft • Tlf. 87 52 91 20 • www.djfh.dk • post@djfh.dk

Ørnehøj er et bo- og
uddannelses tilbud til
unge med særlige behov

MATHIAS ER 19 ÅR
HAN HAR SAMLET ÆBLER I HAVEN
MED SIN KONTAKTPERSON MARTIN.
NU VIL KØKKEN-HOLDET LAVE
ÆBLETÆRTE TIL ØRNEHØJS ELEVER

RING PÅ 5531 2500
ELLER LÆS MERE PÅ
ORNEHOJ.DK

Rapport foreslår mere magtanvendelse

En længe ventet rapport fra Børne- og Socialministeriet lægger op til markante ændringer i medarbejderes mulighed for at bruge magt over for beboere i botilbud

Som vi omtalte i forrige LEV Blad, har en arbejdsgruppe under Børne- og Socialministeriet arbejdet på en rapport med anbefalinger til ændring af servicelovens regler om magtanvendelse over for voksne. Rapporten var meget forsinket, og i bladet kunne vi således kun give de overordnede linjer, som de er fremkommet i forbindelse med den referencegruppe, som LEV har været repræsenteret i. Men kort før dette blads deadline offentliggjorde ministeriet endelig sin rapport.

Rapportens anbefalinger er helt på linje med de overordnede linjer, vi præsenterede i det forrige blad. Og det er alt andet end små justeringer, som ministeriets arbejdsgruppe lægger op til. De foreslåede regelændringer vil få gennemgribende betydning for mange tusind voksne med udviklingshæmning. Rapportens anbefalinger er omfattende, men linjen er entydig. Forslagene peger alle i retning af at give medarbejderne i botilbud på handicapområdet og plejetilbud på ældreområdet udvidet adgang til anvendelse af magt overfor beboerne.

MINDRE REGISTRERING AF BRUG AF MAGT

Helt overordnet foreslås det, at loven ændres sådan, at handlinger, som i dag betragtes som magtanvendelse, fremover skal defineres som et led i

omsorgen. Personalet skal ifølge rapporten kunne foretage "fysisk guidning (...) når det vurderes at være nødvendigt af hensyn til botilbuddets eller plejecentrets ansvar for at varetage den daglige omsorg eller hensyn til tryghed og trivsel på botilbuddet eller plejecentret. Hvis borgeren ikke gør aktivt modstand, vil det således ikke være magtanvendelse."

Konsekvensen af denne langt lempeligere definition af, hvad der er magtanvendelse, medfører, at langt færre indgreb over for mennesker med udviklingshæmning vil skulle registreres og indberettes af personalet og ledelsen i botilbud mv. Det man kunne kalde 'en fast hånd' over for en beboer i et botilbud, skal således ifølge ministeriet være et mere 'naturligt element' i pædagogens værktøjskasse.

Ved modtagelsen af Børne- og Socialministeriets rapport udtrykte LEVs landsformand, Anni Sørensen, derfor også stor bekymring for det forebyggende arbejde. "Jeg kan ikke få øje på behovet for at skubbe relationen mellem personale og beboere i den retning," udtalte hun blandt andet.

En lempelse af kriterierne for, hvad der er magtanvendelse – og hvad der ikke er – vil få store konsekvenser for den registrering og indberetning af magtanvendelse, som i dag er et krav i loven. Registreringerne er helt afgørende for den læring i personalegruppen, som er afgørende for at forebygge og modvirke brugen af magt.

RISIKO FOR MERE HÅRDHÆNDET KULTUR

Blandt de øvrige forslag i rapporten er, at det skal være muligt for personalet at anvende 'fysisk guidning' og fastholdelse for at sikre opretholdelsen af en husorden. Hvor det i dag udeluk-

kende er tilladt at anvende fysisk magt for at forhindre, at en borger gør skade på sig selv eller andre, så foreslås det, at personalet fremadrettet skal kunne "... anvende fysisk magt i form af at fastholde en person eller føre denne til et andet opholdsrum, (...) hvis borgeren generer, udøver chikane eller skaber utryghed overfor andre beboere, personalet eller andre, der opholder sig i det pågældende tilbud."

Dette vil være en ganske markant ændring, og der er en oplagt risiko for, at man kommer til at fremelske en mere hårdhændet kultur i botilbud mv.

En lettere adgang for kommunerne til at flytte mennesker med udviklingshæmning og andre handicap er også en del af anbefalingerne i ministeriets rapport. Her er tale om regler, som skal gøre det muligt at anvende klausuler i lejekontrakter, sådan at en kommune kan flytte en beboer, hvis kommunen synes det er mest hensigtsmæssigt. Desuden ønsker man at lempe kriterierne for det, som kaldes flytning uden samtykke. Kommunen skal ikke længere indstille en flytning uden samtykke til Statsforvaltningen, men skal kunne træffe beslutningen på egen hånd. En markant retssikkerheds-svækkelse, som LEV har kritiseret udspillet for.

Endelig lægger rapporten op til en udvidet brug af velfærdsteknologiske løsninger, herunder overvågning. Disse teknologiske løsninger kan være relevante at undersøge mulighederne i, og LEV har da også forholdt sig åbent over for drøftelse af disse elementer.

Du kan læse mere om LEVs synspunkter i ministeriets rapport på LEVs hjemmeside – lev.dk. Her kan du også finde direkte link til Børne- og Socialministeriets rapport.

NÆRVÆR

TRYGHED

AKTIVITET

Birkegården er et lille, overskueligt aktivitets og samværstilbud for udviklingshæmmede over 18 år. Vi har plads til 29 brugere. Rammerne er en herskabsvilla med højt til loftet og store, lyse rum. Haven bruges året rundt - om vinteren som stedet hvor vi hver dag tænder bål og får frisk luft.

Vore brugere har til fælles, at de har behov for ro og nærvær for at trives. De har ofte en fortid på store aktivitets- og dagtilbud, og nogle har andre udfordringer end deres udviklingshandicap.

Vores tilgang er neuropædagogisk, og vi oplever, at brugerne falder til ro og bliver gladere. Når rammerne og hverdagen er overskuelig, løsner eventuelle konflikter op, og lysten vokser til at indgå i fællesskaber og aktiviteter.

Birkegården har fungeret som aktivitetstilbud i 60 år. Både i hverdagen, og når vi holder fest og tager på udflugter og rejser, har vi fokus på, at den enkelte skal mærke livsglæde og føle sig tryk.

Aktivitetscentret Birkegården, Tranegårdsvej 73, 2900 Hellerup. Tlf. 3962 4117

AF HANNE SELNÆS, FREELANCEJOURNALIST ■ FOTO: MIKE KOLLÖFFEL

Mor valgte søn frem for ægteskabet

Kampen for udviklingshæmmede i Ghana er ofte en kamp mod overtro og skam. Det kræver derfor stærke pårørende at stå imod omgivelsernes fordømmelser

Dominic lytter koncentreret til sin mor Rose, mens hun fortæller sin og Dominics historie. Om årene hvor uenighederne mellem hende og Dominics far voksede, om nabokonen som råbte og skreg for at skræmme Dominic væk, når han som lille knægt stavrede hen i nærheden af hende – og om den svære beslutning hun tog for at redde Dominic, der har udviklingshæmning, på bekostning af sit ægteskab.

Rose Sarfo hedder Dominics mor. Hun stryger kærligt sin søn over hånden, mens hun så nænsomt som muligt fortæller den barske historie: - Misforståelserne mellem min mand og mig blev værre og værre. Det var meget trist.

Særligt fordi uenighederne handlede om Dominic, der er født med en hjerneskade og udfordret på flere områder. Faderen skammede sig over ham.

Dominics mormor tilbød at tage sig af sit barnebarn for at redde sin datters ægteskab. Og fra mandens side presede familien også på, for at hun skulle overlade barnet til dem. Men Rose ville ikke give slip på Dominic. Så da han var syv år, forlod hun sin mand i hovedstaden og rejste nordpå med parrets tre børn. Den yngste var da tre måneder gammel.

OVERTRO

I Ghana er det en udbredt overtro, at mennesker med handicap er straffen for noget, moderen eller hendes familie har gjort. Endnu værre står det til med udviklingshæmmede. Mange har desuden den overbevisning, at børn med udviklingshæmning stammer fra flodens gud og skal tilbage til deres ophav i floderne. Indtil for nylig har det derfor været udbredt at slå børn født med udviklingshæmning ihjel eller at efterlade dem udenfor til deres egen skæbne. I bedste fald har familierne holdt dem skjult derhjemme af frygt for fordømmelser og udstødelse.

Dominic, som i dag er 22 år, har været heldig. Med en viljestærk og kærlig mor, opmuntrende søskende, forstående naboer og en skoleinspektør, som lod Dominic gå i skole, selvom Rose ikke kunne betale skolepengene, har han

- Mændene her i kvarteret respekterer Dominic meget mere, nu hvor han arbejder, siger hans mor Rose Sarfo, som er stolt og glad for den udvikling, Dominic har været igennem i det seneste års tid.

været synlig og delvis accepteret i sit kvarter.

Og indenfor det sidste år er alting gået meget stærkt for Dominic og hans mor, efter at de er kommet med i en selvhjælpsgruppe i byen Yeji, hvor de bor. På det tidspunkt var Dominic gået ud af skolen to år før, havde ikke mod på at fortsætte sin skolegang og havde ikke noget mål med sit liv.

- Nu har alt ændret sig, siger Rose med et stort smil, da jeg spørger, hvad gruppen har betydet for de to.

SELVHJÆLPSGRUPPERNE

LEV's søsterorganisation 'Inclusion Ghana' står bag selvhjælpsgrupperne, som med dansk udviklingsstøtte i dag har fået 128 grupper op at stå spredt ud over hele Ghana. En af dem startede i Yeji sidste år. Hver anden torsdag mødes Rose, Dominic og flere andre

pårørende og udviklingshæmmede og deler erfaringer og bliver klogere på, hvordan man bedst klarer og støtter et familiemedlem med udviklingshæmning og selv lever et godt liv med den udfordring. I grupperne bliver der også talt om overtro, fordomme og om hvad den egentlige og lægelige forklaring på udviklingshæmning kan være.

- Først var det meget smertefuldt at deltage. For når man så på hans alder og på, hvad han var i stand til, så gjorde det ondt, siger Rose og slår ud med armene. - Men så gik det jo op for mig, at Dominic ikke er den eneste med den slags problemer, siger hun. Dominic selv var også rigtig glad for at få nye venner i gruppen.

I gruppen har der været meget fokus på, at de pårørende skal lade deres familiemedlemmer med udviklings-

- Det går stille og roligt fremad med Dominic, siger snedkermester Anthony Gyeki, som har taget Dominic i lære på sit snedkerværksted "Our Father Roofing".

Det bevæger sig i den rigtige retning

Gaeten Gbang er den lokale repræsentant for Inclusion Ghana i byen Yeji. Han siger:

- Før vi begyndte at arbejde her i Yeji, hvor Dominic og hans mor bor, var stigmatisering meget udbredt. Familierne holdt deres sønner og døtre med udviklingshæmning hjemme og forsøgte at gemme dem af vejen, mens naboer og andre undgik dem og afholdt sig fra at besøge familier med udviklingshæmmede. Det betød, at mennesker med udviklingshæmning aldrig mødte andre mennesker.

- Med vores selvhjælpsgrupper, samarbejde med politikere og andre lokale nøglepersoner og møderne i lokalsamfundene, har den generelle opfattelse heldigvis ændret sig meget. Det betyder, at de pårørende i dag frit kan bevæge sig omkring med deres familiemedlemmer med udviklingshæmning, og at de nu også tager dem med i for eksempel kirke eller til andre sociale begivenheder.

- Før jeg kom i lære, var jeg ikke glad, men nu hvor jeg arbejder, kan jeg se, at jeg kan blive til noget i fremtiden, siger Dominic, som drømmer om en dag at få sit eget snedkerværksted.

- Før blev mennesker med udviklingshæmning kaldt for imbecile folser, folk turde ikke komme i nærheden af dem, ikke engang deres familier ville kendes ved dem. De levede som udstøtte. Handicaporganisationerne har virkelig gjort meget for at fjerne fordommene mod mennesker med handicap, så de nu kommer ud og er med, siger socialdirektøren i Yeji, Faustinus Obrotey.

hæmning deltage i arbejdet i marken, køkkenhaven og derhjemme.

- Uanset hvordan de løser opgaven, så skal vi lade dem komme til, siger Rose, som derfor har ændret sin holdning overfor Dominic.

- Før tænkte jeg, at børn med den slags udfordringer, intet havde at bidrage med. Men alle kan gøre noget. Det eneste, jeg ikke tillader nu, er, at han laver mad over åben ild, for jeg er bange for, at han kommer til skade. Men alt andet kan Dominic. Han vasker, gør rent og luger. Og han kan godt, smiler Rose opmuntrende til Dominic.

PRAKTIKPLADSEN

Den største overraskelse kom dog, da Rose selv var taget et par dage til hovedstaden, og der blev ringet op af en lokal snedker. Han sagde, at nu havde Dominic været forbi tre gange for at spørge, om han kunne komme i lære, og at det havde han nu besluttet sig for at sige ja til.

- At Dominic overhovedet har tænkt den tanke, at han kunne få en læreplads, skyldes helt sikkert gruppen. Der må han have hørt, at et håndværk måske kunne være en mulighed, siger en glad mor med stolthed i stemmen.

Det er nu et halvt år siden, at Dominic startede på sin læreplads.

- Jeg følte, at jeg måtte gøre noget for at hjælpe til, siger Dominic om sit selvstændige initiativ til at få en læreplads.

- Jeg har det meget bedre med at være i gang end at lave ingenting, forklarer han, mens han med stort besvær former ordene.

Lønnen som lærling er ikke prangende, lige nok til et måltid mad om dagen, men også det er en kæmpe hjælp for hans mor, som lever af at handle med trækul og majs. Når Dominic for eksempel laver en lille køkkenskammel på værkstedet, så må han også selv beholde pengene fra salget.

Det er en glad ung mand, der nu står op og går hen til snedkerværkstedet for at lære nyt hver dag:

- Før jeg kom i lære, var jeg ikke glad, men nu hvor jeg arbejder, kan jeg se, at jeg kan blive til noget i fremtiden, siger Dominic.

Seneste store spring i Dominics hastige udvikling kom for nylig, da Dominic meddelte sin mor, at han er blevet for gammel til at bo hjemme hos hende og har brug for sin egen bolig. Den er de nu gået i gang med at opføre - lige bag ved Roses eget hus.

LEV og Inclusion Ghana:

LEV støtter Inclusion Ghanas arbejde med at oprette lokale selvhjælpsgrupper rundt om i Ghana. Det sker gennem et fælles projekt, som tre danske handicaporganisationer ud over LEV, nemlig Dansk Handicap Forbund (DHF), Danske Døves Landsforbund (DDL) og Dansk Blindesamfund (DBS) er med i. Inclusion Ghana har i dag 128 lokale selvhjælpsgrupper for udviklingshæmmede og deres pårørende.

Det fælles projekt handler om at opbygge en stærk handicapbevægelse i Ghana. Projektet gennemføres med støtte fra Danida, den danske regerings udviklingsbistandsafdeling i Udenrigsministeriet.

Inclusion Ghana er et netværk af organisationer, der arbejder for, at mennesker med udviklingshæmning bliver accepteret af og inkluderet i lokalsamfundet og i det ghanesiske samfund generelt.

Inclusion Ghanas målgruppe er mennesker med indlæringsvanskeligheder, cerebral parese, Downs syndrom og autisme.

Alle har rettigheder, men er det nok?

I de lande, hvor LEV laver udviklingsarbejde, er børn med udviklingshæmning og deres forældre udfordret på grund af manglende viden om deres egne rettigheder. Men ekstrem fattigdom, eksklusion og stigmatisering fra samfundet er andre faktorer, der ofte fylder mere hos familierne. I det følgende kan du læse en lille gennemgang af LEVs arbejde i de tre lande, hvor vi aktuelt er til stede.

ZANZIBAR

På Zanzibar er nogle af de største udfordringer eksklusion og stigmatisering. I offentlige skoler bliver børn med udviklingshæmning ofte slået af andre børn, fordi de ser anderledes ud og agerer anderledes. Desværre behandler lærerne på skolerne børn med udviklingshæmning på samme måde på grund af den gennemgående samfundsstigmatisering. I andre tilfælde bliver børn med udviklingshæmning nægtet adgang til de offentlige skoler på grund af deres handicap.

Et andet voksende problem er, at flere og flere sager dukker op, hvor børn med udviklingshæmning bliver voldtaget, både drenge og piger, da de ikke kender deres rettigheder og er nemme at udnytte.

LEVs partner på Zanzibar, ZAPDD, har 2.650 medlemmer, hvoraf 1.250 er perso-

ner med udviklingshæmning, derfor står den lille organisation på fire medarbejdere overfor en stor udfordring i forhold til at forbedre livet for sine medlemmer.

LEV har fået støtte til et projekt, der skal understøtte medlemmernes umiddelbare behov, som omhandler hjælp til oprettelse af forældregrupper og undervisning i FN's handicapkonvention, så børn med udviklingshæmning og deres pårørende lærer at advokere for deres egne rettigheder.

Derudover skal det kommende projekt på længere sigt hjælpe ZAPDD's sekretariat med at få bedre overblik og kendskab til lokalafdelingernes arbejde og viden om, hvad medlemmerne efterlyser, og hvor de er rent geografisk.

MYANMAR

I Myanmar er de fleste forældre og pårørende bange for, hvad der skal ske med deres barn, bror eller søster med udviklingshæmning, hvis de en dag bliver alene. For der eksisterer ikke et socialt sikkerhedsnet. LEVs partnere i Myanmar er forældredrevne foreninger, der arbejder på at forbedre livsvilkårene for personer med udviklingshæmning (deres børn), som ofte udgør nogle af de fattigste personer i samfundet. Forældrene vil gerne lære deres børn at få en indkomst, som skal være bæredygtig på længere sigt. Forældrene prøver også at skabe bedre sundhed hos deres børn, da sygdom, udover at være et voldsomt problem i sig selv, også presser familierne yderligere ud i fattigdom.

En særlig udfordring i Myanmar er, at forskellige forældreorganisationer har været uenige om, hvad der er bedst for personer med udviklingshæmning.

I et nyt projekt støtter LEV de nye partnere til at arbejde tættere sammen og med tilblivelsen af et uformelt netværk med en fælles strategi, der skal styrke

foreningernes fælles "stemme". Samtidig skal partnerne opkvalificeres inden for basal organisationsudvikling. Det er en vigtig forudsætning, at organisationerne får den nødvendige støtte, hvis de skal kunne udføre kvalificeret rettighedsbaseret arbejde i fremtiden.

LEVs projekt har vakt opsigt i handicapbevægelsen og i samfundet. To nationale tv-kanaler dækkede den første konference med workshops, og journalister fra de to største nyhedsbureauer i Myanmar har lavet artikler om projektet og vores partnere. Det er meget vigtigt, da der er cirka 53.000.000 indbyggere i Myanmar, som har et meget begrænset eller ikke eksisterende kendskab til udviklingshæmning. På lev.dk er der links til både et tv-indslag og en af artiklerne.

GHANA

LEVs arbejde i Ghana har været med til at skabe større inklusion af personer med udviklingshæmning, udfordret tilgangen til personer med udviklingshæmning og styrket det rettighedsbaserede arbejde hos LEVs partner (se også artiklen på side 18).

LEVs engagement i Ghana har fået stor mediedækning i Ghana såvel som Danmark. På lev.dk kan du se links til Verdens Bedste Nyheder og Globalnyt, som har bragt forskellige artikler om projektet i Ghana, hvor LEV samarbejder med andre danske handicaporganisationer.

Vi linker desuden til et indslag på DR, hvor man kan se en dokumentar om at være udviklingshæmmet i Ghana.

UDSTILLING

I samarbejde med de andre danske partnere i Ghana er der planlagt en udstilling, der vil blive vist på biblioteker rundt i landet samt i Handicaporganisationernes Hus til sommer. Der vil komme information om hvor og hvornår på LEVs facebookside.

LEVS FUNDING

Alle de internationale projekter er økonomisk støttet gennem handicappuljen.

Pamhulegård handicap venlig feriebolig

700m² dejligt stort feriehus beliggende på stor naturgrund i Pamhule midt i den smukke danske natur. Her er du tæt på skov, strand og vand. Huset ligger med skøn udsigt over Pamhule sø og skov.

Huset har 10 dobbeltværelser alle med eget bad.

Husets samlingspunkt er det store opholdsrum med stort åbent køkken, spiseafdeling og opholdsrum med tv, billardbord og bordtennisbord. Tilhørende er et stort pool rum med 60 m² stor swimmingpool og lille separat børnebassin samt spa og sauna.

Huset er meget handicapvenligt uden trapper og med god plads på både værelser og badeværelser. Der er loftslift til både swimmingpool og spabad. Desuden er der en mobillift samt en toiletstol til rådighed i huset.

Huset udlejes som udgangspunkt på ugebasis med skiftedag lørdag. Prisen for en uge er DKK 18.500 i perioden oktober – marts måned. For øvrige måneder er prisen DKK 20.000 inkl. forbrug pr. uge.

Få yderligere information på www.pamhulegaard.dk eller ring på 5129 3042 for nærmere information og booking.

Plads til at være sammen

Attraktive ophold for institutioner, hvor alle kan være med uanset krop og alder.

I får adgang til:

- Stor multihal med masser af aktiviteter
- Naturoplevelser og strand med badebro
- Lækker og sund mad i vores restaurant
- Fællesrum til afslapning og hygge
- Lyse og lækre boliger

Læs mere på
Musholm.dk

Off season tilbud til institutioner

Uge 2-25 og uge 33-51

Januar - april & oktober - december 2018
Ferieophold med tre overnatninger, halvpension, svævebane/klatreveg, bålhygge med snobrødsbagning, filmaften med popcorn og en sodavand

Kr. 1.695,- pr. person. 3 nætter

Ekstra overnatning kr. 600,- pr. person.

Sommerferieophold for institutioner

Sommer - uge 26-32

Uge 26 - 34, sommer 2018
Ferieophold med tre overnatninger, halvpension, svævebane/klatreveg, bålhygge med snobrødsbagning, filmaften med popcorn og en sodavand

Kr. 2.335,- pr. person. 3 nætter

Ekstra overnatning kr. 700,- pr. person.

Musholm – Ferie, Sport, Konference

Musholmvej 100, 4220 Korsør, tlf: 70 13 77 00, mail: musholm@musholm.dk

Over hele landet gør frivillige i LEV en forskel for mennesker med udviklingshæmning og deres pårørende. Nogle kæmper en politisk kamp for at forbedre livsvilkårene, nogle hjælper familier i svære livssituationer, nogle skaber glæde som besøgsven eller yder en indsats ved at stable sommerfesten på benene. Men hvad driver LEVs frivillige? Og hvorfor er de aktive i netop LEV?

LEV Bladet bringer i hele 2018 en række portrætter, som sætter ansigt på frivilligheden i LEV. I hvert blad fortæller en ny frivillig om sin rolle i LEV og motivationen bag.

AF TURID CHRISTENSEN, PROJEKTMEDARBEJDER I LEV ■
FOTO: ANITA GRAVERSEN

MØD EN FRIVILLIG

Torben Jensen, medlem af handicaprådet

Torben Jensen er medlem af handicaprådet i Mariagerfjord Kommune. Som repræsentant for LEV og Danske Handicaporganisationer (DH) er han med til at rådgive byrådet i lokalpolitiske spørgsmål, der vedrører mennesker med handicap. Her fortæller han om sit frivillige arbejde.

HVAD GÅR DIT FRIVILLIGE ARBEJDE I HANDICAPRÅDET UD PÅ?

- Handicaprådet rådgiver byrådet og fortæller om konsekvenserne, de politiske beslutninger i kommunen har. Jeg er udpeget af LEV, som har indstillet mig til DH, som igen har indstillet mig til handicaprådet. I og med at jeg er indstillet af DH, skal jeg repræsentere alle typer handicap. Jeg sidder i handicaprådet sammen med andre frivillige og overfor politikere og embedsmænd, og vi udtaler os samlet til byrådet.

- Forud for møderne i handicaprådet mødes vi frivillige fra DH's medlemsorganisationer for at få en fælles hold-

ning til den dagsorden, handicaprådets formandskab har lavet. Punkterne, vi behandler, varierer løbende, og der opstår for eksempel temaer i forbindelse med ændringer, kommunen ønsker at foretage. Det kan handle om alt fra genoptræning, magtanvendelse, frivillighed til beskyttet beskæftigelse. Vi holder ti møder om året, som foregår oppe på rådhuset eller på relevante steder, der kan være berørt af kommunens ændringer.

HVORDAN KOM DU I GANG MED DIT FRIVILLIGE ARBEJDE I HANDICAPRÅDET?

- Jeg engagerede mig i det frivillige arbejde i LEV, fordi jeg har en datter, der

Handicaprådets formål og sammensætning

Alle landets kommuner har pligt til at etablere et handicapråd. Som rådgivende organ er handicaprådets formål at bidrage til, at mennesker med et handicap kan leve et liv på lige vilkår med andre borgere i kommunen. Rådet forholder sig til generelle og overordnede sager, som vedrører handicappolitiske spørgsmål på tværs af alle opgave- og politikområder.

Handicaprådet består af 3-7 medlemmer fra handicaporganisationer i kommunen, som udpeges efter indstilling af DH, og 3-7 kommunale medlemmer, som udpeges efter indstilling fra kommunalbestyrelsen. Medlemmerne udpeges hvert fjerde år efter kommunalvalget.

Læs mere om arbejdet i handicaprådet på DH's hjemmeside, handicap.dk, under overskriften lokalafdelinger – afdelingens politiske arbejde.

er udviklingshæmmet. Samtidig er jeg politisk interesseret.

- Der skete en masse vigtige ændringer i forbindelse med strukturreformen, hvor amtslige institutioner blandt andet skulle hjem til kommunerne. Det ville jeg gerne være en del af og have medindflydelse på, og derfor meldte jeg mig under fanerne.

- Jeg blev indstillet og endte med at blive formand for handicaprådet i den første periode, hvor jeg var med til at udforme den allerførste handicappolitik, kommunen skulle lave.

LAVER DU DET SAMME NU, SOM DA DU STARTEDE SOM FRIVILLIG I LEV?

- Slet ikke. Jeg har brugt 24 år på frivilligt arbejde i LEV. Min datter er 25 år, og jeg startede, da hun var et år. Dengang var LEV organiseret i forhold til amter, men det blev vendt på hovedet under strukturreformen, hvor DH og LEV stablede lokale kredse på benene ude i kommunerne. Tingene ændrede sig, og mit fokus ændrede sig over imod DH og handicaprådet.

- Inden jeg blev medlem i handicaprådet, var det bestyrelsesorienteret arbejde. Jeg har stået for at arrangere en nytårsfest i 12 år, og LEV Nordjylland har

et dejligt sommerhus i Hals, som jeg står for at udleje. Jeg har haft mange forskellige kasketter på gennem årene.

HVILKEN BETYDNING HAR DET, AT DIT FRIVILLIGE ARBEJDE HANDLER OM MENNESKER MED UDVIKLINGSHÆMNING?

- Havde det ikke været for min datter, havde jeg ikke været frivillig. At få et udviklingshæmmet barn ændrede mig fuldstændig som person, og jeg ville gerne have indflydelse på min datters opvækst og de tilbud, hun fik. Den bedste måde at få det var at have et talerør, og der var LEV et naturligt valg.

VIL DU OGSÅ GIVE EN FRIVILLIG HÅND?

I LEV bakker vi op om frivilligt arbejde, der understøtter LEVs formål – nemlig at forbedre livsvilkårene for mennesker med udviklingshæmning og deres pårørende. På www.lev.dk kan du læse om mulighederne for frivilligt arbejde i foreningen, finde LEVs aktuelle frivilligprojekter og kontaktoplysninger til LEV-kredsen i dit lokalområde.

HVAD BRINGER DU IND I DIT FRIVILLIGE ARBEJDE?

- Handicaprådet skal repræsentere alle handicapgrupper – fra bevægelseshandicap til udviklingshandicap og psykiske handicap – og det skal man være bevidst om for at have et frugtbart samarbejde med de andre medlemmer. Men handicaprådet handler om interessevaretagelse, og jeg er sat i handicaprådet for at varetage LEVs interesser.

- Det er klart, at jeg sidder der, fordi jeg har en interesse i forhold til min udviklingshæmmede datter. Det er problemstillinger, vi møder, som jeg prøver at belyse, og der hvor jeg har størst viden og kan byde ind. Så sidder der andre medlemmer med en anden viden, og på den måde supplerer vi hinanden godt.

HVAD GIVER DET DIG AT VÆRE FRIVILLIG I HANDICAPRÅDET?

- Det giver mig en hel masse. Jeg får blandt andet indsigt i kommunal

forvaltning og sagsbehandling, og jeg får en masse rigtig gode bekendtskaber, der giver mig noget. Så håber jeg også, at jeg giver noget tilbage.

Frivilligt arbejde handler både om at give og tage. Hvis man kun giver, så brænder man ud. Man skal også få noget igen, og det synes jeg bestemt, at jeg får i form af relationer, indsigt og indflydelse

- Frivilligt arbejde handler både om at give og tage. Hvis man kun giver, så brænder man ud. Man skal også få noget igen, og det synes jeg bestemt, at jeg får i form af relationer, indsigt og indflydelse.

KAN DU FORTÆLLE OM EN SITUATION, HVOR DU OPLEVEDE AT GØRE EN FORSKEL?

- I min tid som formand for handicaprådet, hvor det var helt nyt, og politikerne i de nye kommuner skulle finde deres egne ben at stå på, var der kvalitetsstandarder, som ikke havde været omkring handicaprådet. Der måtte jeg fortælle borgmesteren, at det var en god idé, at vi blev hørt. Kvalitetsstandarderne var ellers sat på dagsordenen i byrådet, men borgmesteren måtte rejse sig op og tage punktet af, fordi handicaprådet ikke var blevet hørt.

- Jeg synes, det er dialogen i handicaprådet, som er spændende. Når man igennem dialogen kan flytte holdninger og få en politiker til at sidde eftertænksom tilbage og sige "nå ja, sådan havde jeg ikke lige set det", så har det været en god dag på arbejdet.

HAR DU ET GODT RÅD TIL ANDRE FRIVILLIGE ELLER PERSONER, DER OVERVEJER AT BLIVE FRIVILLIGE I LEV?

- Hvis man er pårørende til en udviklingshæmmede, er det bare om at springe på, især hvis man er yngre. Mange frivillige i LEV er lidt grå i toppen, og selvom de prøver at varetage alles interesser, er det klart, at det er nemmest at have fokus der, hvor ens dagligdag er. Så hvis man vil have indflydelse, så er det om at komme med allerede fra starten. Småbørnsforældre er stærkt underrepræsenterede i det frivillige arbejde, så det vil nok være mit opråb. Og så synes jeg, at det både er spændende og gør en forskel at være frivillig.

Jobkollegiet

Som beboer på Jobkollegiet kommer du til at leve og bo sammen med andre unge, der også har særlige behov. Vi har hvert vores værelse og hver vores måde at leve på. Fællesskabet er til for, at vi kan hjælpe hinanden med at klare mere, så vi hver især kan se, at det kan lykkes at klare et arbejde og lykkes at bo alene.

Fællesskabet på Jobkollegiet er også med til, at vi lærer at være sammen med andre i forskellige situationer og forskellige steder. Jobkollegiet har hjemme i 2 store og hyggelige huse, der ligger tæt på skov og natur i Brabrand. Flere bybusser stopper tæt på. Vi spiser sammen hver aften og bruger meget tid sammen i vores fælles stuer.

Jobkollegiet har 10 faglige og kompetente medarbejdere, der vejleder os i at holde styr på hverdagens mange gøremål. Der er ansat 1 jobkonsulent, som guider og vejleder i at finde relevante praktikker, STU-forløb og senere skånejob. Når man bor på Jobkollegiet er det ordinære arbejdsmarked en del af opholdet.

Jobkollegiet • Skovbakkevej 51 • 8220 Brabrand • Tlf. 30 23 75 60 • www.jobkollegiet.dk

Højskolen i Krummerup Specialskole med 25 års erfaring

Højskolen i Krummerup er en specialskole for udviklingshæmmede unge. Hos os er der plads til forskellighed, faglig fordybelse og læring der giver livsduelighed. Kom og besøg os - vi vil glæde os til at se dig. Læs mere på krummerup.dk

Højskolen i Krummerup
Socialpædagogisk Center
Næstved Kommune
krummerup.dk

Haldagermaglevej 6
4250 Fuglebjerg
telefon 5588 2360
Krummerup@naestved.dk

AF ARNE DITLEVSEN ■

Energi i LEV

*LEV har det som på konsulent-
sprog kaldes en brændende
platform. Det lå ligesom i luf-
ten, da LEV den 17. marts holdt
kredscamp om "fremtidens
LEV" på Scandic i København.
Det handlede både om mindre
bureaukrati, mere engage-
ment, mere gennemslagskraft.
Mere energi*

OKUP! Det står for Organisations- og kommunikationsudviklingsprocessen. Umiddelbart ikke en titel, der lover store forandringer og nytænkning, men måske mere en organisationsøvelse/justering, som dem LEV har været igennem med jævne mellemrum i foreningens 66-årige levetid.

Men målt på entusiasmen og drivet på kredscampen den 17. marts, så er der denne gang større ting i støbeskeen. Og der er fart på processen.

Tilbage i november kom OKUP for alvor på vingerne, da der blev afholdt opstartsseminar og nedsat hurtigt-arbejdende udvalg. Udvalgene havde frem til kredscampen den 17. marts arbejdet på at udvikle et inspirationskatalog til, hvor LEV kan bevæge sig hen på nogle centrale områder. I alt fire udvalg blev det til med følgende overskrifter for deres arbejde: LEVs struktur, Græsrodde, Inspiration og endelig Kommunikation.

STRUKTUR

Strukturudvalget har set på LEVs demokratiske opbygning, hvordan man kan skabe en mere dynamisk beslutningskultur, og hvordan det decentrale led (kredsene som vi kender dem i dag) kan styrkes. Udvalget har lavet en grundig analyse af den nuværende struktur og påpeger mange steder, hvor organisationen og beslutningsstrukturen er tung og besværlig. For eksempel nævnes forretningsudvalget som et mellemlid mellem den daglige politiske ledelse (landsformand og næstformand) og hovedbestyrelsen. Udvalget mener, man skal overveje, om dette mellemlid er nødvendigt. Strukturudvalget har lavet nogle modeller til en anden organisering af LEV, som både kommer omkring, hvordan valget til landsledelse (nuværende HB) kan foregå, afvikling af repræsentantskabsmøder og meget mere.

GRÆSRØDDERNE

Græsrodsudvalget har set på, hvordan man bedre kan engagere LEVs græsrodde – medlemmerne, kredsbestyrelserne, frivillige mv. og er kommet op med en masse tanker om blandt andet mulighed for deling af viden på LEVs

hjemmeside, kompetenceudvikling, netværk og afgrænsning af bestyrelsens arbejde. Udvalget ser eksempelvis et behov for at forebygge, at der sker en nedslidning af bestyrelsesmedlemmer i LEVs kredse. 'Tordenskjolds soldater' er vigtige for LEV, men vi skal passe på, at al energi ikke tappes ud af de aktive.

INSPIRATION

Inspirationsudvalget har været opsøgende og set på, hvad andre organisationer gør. De er i den forbindelse kommet op med metaforen Konvojen – der består af et moderskib og mange mindre skibe. Moderskibet skal være lettere og have nemmere ved at navigere end den supertanker, som LEV nogle gange kaldes i dag. 'Moderskibet' skal stadig sætte kursen, men udvalget anbefaler, at man overvejer, hvordan de mange 'mindre skibe' skal kunne sejle selvstændigt, men fortsat følge den kurs, som sættes af 'moderskibet'. Udvalget har arbejdet helt frit fra fadet og ladet sig inspirere af en række andre organisationer blandt andre Ungdommens Røde Kors, Sager, der samler, Giftforeringens brugerpaneler og DreamCity fra Roskilde Festivalen. På kredscampen lagde udvalget op til en nytænkning af mærkedagen, Forglemmigej, og andre events – og hvordan en mere smidig organisation kan understøtte dette.

KOMMUNIKATION

Kommunikationsudvalget har arbejdet med tre forskellige kommunikative ben, der kan understøtte og udvikle LEV: Identifikation, politik og viden – kommunikationen skal både give konkrete og menneskelige billeder af mennesker med udviklingshæmning, formidle politiske budskaber og oplyse om vilkår, udfordringer og rettigheder. De tre ben understøtter hinanden, og man skal konstant have fokus på at skabe den rette balance. Herudfra har udvalget arbejdet med en "grundfortælling" om det nye LEV. Heri står der blandt andet: "LEV arbejder for ligestilling, inklusion og fællesskab for alle mennesker..." "Vi er talerør for mennesker med kognitive handicap og deres pårørende..." "LEV arbejder, for at alle mennesker har værdi..."

Udvalgenes input er ikke facitlister, men skal ses som inspiration til den fortsatte debat. Og sådan fungerede de også på kredscampen, hvor temaer fra de fire udvalg blev drøftet i mindre grupper. Her skulle deltagerne selv skrive ned "hvad vi skal gøre mere af i LEV" og "hvad der skal gøres af nyt i LEV".

HVAD NU?

Det er nu i første omgang op til konsulenterne i det eksterne konsulentfirma, der er tilknyttet processen, at samle og sortere i de mange ideer, der blev skrevet ned og hængt op på store tavler. Herefter skal forretningsudvalget, hovedbestyrelsen og personalet i LEVs sekretariat arbejde videre med de mange inputs og lægge kursen for, hvor processen nu skal gå hen.

OKUP har ikke noget specifikt endemål. Endnu. Men der kommer til at ske noget, der vil forandre LEVs organisation – og ganske givet også noget, der skal forsøge både at hjælpe og støtte medlemmerne bedre.

LEV's landsformand, Anni Sørensen, sluttede dagen af således:

- Det har været en meget spændende og engageret dag – for slet ikke at tale om hele processen op mod selve kredscampen. Vi ønsker at forandre LEV på mange niveauer. Og diskussionerne i sig selv har medført bevægelser og forandringer. Nu skal vi "plukke de næste lavthængende frugter" – forandringer, som vi forholdsvis enkelt kan igangsætte og omfavne. De langsigtede ændringer - eksempelvis nye organisations- og kommunikationsformer, nye vedtægter, nye strukturer, anderledes prioriteringer - det kommer til at ske gradvist hen over året og de kommende år.

- Forandringer af kultur, struktur og vaner tage lang tid, men vi har taget de første og vigtige skridt. Og nu følger en spændende tid med valg og fravalg, med udvælgelse af de ideer, vi vil gå videre med. Det bliver en spændende – og udfordrende – tid! Jeg glæder mig.

3 spørgsmål til deltagerne

- 1) Hvorfor er der brug for denne proces?
- 2) Hvad har du fået ud af det i dag?
- 3) Hvor fører det LEV hen?

MARIANNE HEILSKOV PEDERSEN,
AALBORG/HIMMERLAND,
MED I GRÆSRODSUDVALGET

1) Vi skal finde ud af, hvordan vi sikrer LEVs berettigelse fremadrettet. Hvis ikke vi gør noget, dør LEV med os. Eller i hvert fald bliver den meget lille. Bare se på gennemsnitsalderen her (på kredscompnen, red.). Samtidig sikrer det også os, der er i det, at vi kan bevare energien.

2) Først og fremmest har jeg fået energi til at gå hjem og arbejde videre med det her. I det hele taget er det vigtigt at skabe nye netværk i LEV, og bare i dag har vi netværket rigtig meget. Snakken er ikke stået stille på noget tidspunkt. Alle her brænder for den samme ting – et styrket LEV. Og så var der så få i arbejdsgrupperne, at alle kom til orde.

I virkeligheden er processen måske lige så vigtig som selve målet.

3) Vi skal tænke i andre baner og interessefællesskaber. Vi skal italesætte, hvorfor vi er her. Synliggørelse. Det skal sikre, at vi får opbakning, så vi ikke brænder ud, uddannelse, så vi er klædt på. Vi skal udnytte hinanden på en god måde. Jeg tror på, at der skal være mulighed for, at man kan være tilknyttet ad hoc efter behov og interesser.

HEIDI VØLCKER,
SYD- OG NORDDJURS,
MED I INSPIRATIONSUDVALGET

1) Hvis der fortsat skal være et LEV i udvikling, er vi nødt til at gøre noget. Det er vigtigt, for at vi kan tiltrække nye medlemmer. Hvis ikke vi er synlige i det store billede, så giver det ikke mening længere. Danskerne tænker ikke forening i dag som tidligere. I dag søger man mere hen, hvor man kan få hjælp til at løse et problem. Derfor er det vigtigt, at vi også tænker anderledes om, hvem LEV er, og hvordan vi skal virke.

2) Det har været en meget inspirerende dag. Der er blevet præsenteret et utal af gode ideer. Hver gang et emne har været på bordet, er der kommet mange nye vinkler og indspark.

3) Mit ønske er, at vi får en mere smidig organisation, hvor der bliver kortere fra ide til handling. Hele bestyrelses-systemet er meget tungt. Det er vigtigt, at LEV kan drage nytte af dem, der ikke har tid og overskud til det frivillige arbejde, for de har stadig en masse viden, som vi alle kan bruge. Jeg tror på, at vi kan få flere på banen.

ERIK PETERSEN,
HØJE TAASTRUP,
MED I GRÆSRODSUDVALGET

1) LEV skal nærmere og i kontakt med sine medlemmer. Så kan der laves en politik, der kan udmøntes i nogle handlinger. Der skal handles på den praksis, der sker i kommunerne. Borgernes retssikkerhed er jo stort set forsvundet.

2) Der har været opbakning til et arbejde på, at LEV kommer tættere på borgeren og medlemmerne.

For mig er det vigtigere i højere grad at tænke på at hjælpe – og så derefter tale medlemskaber.

3) Jeg håber, at det fører til en stærkere og mere markant organisation på det sociale område. Det er der brug for – og der LEV har sin eksistensberettigelse.

Fællesskab

Stjerne-
stunder
for alle

Venskab

Pindstrup Centret/FamilieNet

Ferielejr for børn/unge med og uden handicap 6-25 år.

Nye venner, gode minder og en oplevelser for livet
- det tør vi godt love på FamilieNets ferielejre.

FamilieNet • Johs. F. La Cours Alle 1 • 8550 Ryomgård
Tlf. 86 39 61 11 • post@familienet.dk

 FamilieNet.dk

Se meget mere på www.familienet.dk - eller find os på Facebook

SOLHJORTEN
Specialskole for udviklingshæmmede

TRIVSEL LÆRDOM UDVIKLING

SOLHJORTEN ER ET UNDERVISNINGSTILBUD
TIL UDVIKLINGSHÆMMEDE BØRN OG UNGE,
HVOR DER UNDERVISES UD FRA RUDOLF
STEINERS PÆDAGOGIK

UNDERVISNINGSFORLØBET TILRETTELÆGGES,
SÅ ALLE TRE DELE AF MENNESKET I LØBET
AF DAGEN FÅR TILSTRÆKKELIG NÆRING OG
DERMED BRINGES I EN SUND OG HARMONISK
BALANCE.

Kålundsvej 24
3520 Farum

Tlf: 4495 4650
CVR.nr. 2635900

post@solhjorten.dk
www.solhjorten.dk

Projekt LEV-venner er godt i gang i Holbæk, Svendborg og Tønder. Frivillige melder sig på banen, og flere ældre med udviklingshæmning har derfor fået sig en LEV-ven. Det sociale samvær skaber stor glæde, i hvert fald hvis man spørger venneparrene Rino og Lisa, Annemarie og Birthe og Henrik og Annalise, som vi har fået lov at besøge

På besøg hos LEV-vennerne

Rino og Lisa

Annemarie og Birthe

EN VEN AT SNAKKE MED

Lisa snupper en kop i Rinos køkkenskab. Hun har allerede fået sig en favorit – den med billedet af løven. Efter få minutter i Rinos lejlighed på bostedet Vestereng lidt udenfor Svendborg står det klart, at de to har lært hinanden godt at kende. Lisa skænker kaffe op til Rino, som er begejstret for Lisas besøg. Siden oktober har de mødtes hos Rino flere gange om måneden. De snakker, lytter til musik og lægger planer for foråret, hvor Lisa får en hundehvalp, de skal ud og lufte sammen.

Rino søgte en LEV-ven, fordi han savnede en at snakke og være sammen med. Det fortalte han personalet på Vestereng, som hjalp ham med tilmeldingen til LEV-venner. "Lisa er let at snakke med og en sød en. Det går rigtig godt med os", fortæller Rino. For Lisa giver venskabet ligeså meget mening. Hun er lige flyttet fra Aarhus til Svendborg og synes, det er rart med en relation i sin nye hjemby.

PUSLESPIL OG KREATIVE SYSLER

Annemarie og Birthe blev LEV-venner i september og nyder tit hinandens selskab. Birthe bor et stenkast fra Annemaries bosted Bargumsvej i Tønder og har derfor let ved at kigge forbi Annemarie til kreative sysler, snak om løst og fast eller et puslespil. Annemarie elsker at lægge puslespil, men hygger sig endnu mere med det nu, hvor Birthe besøger hende og er med til at finde de rigtige brikker.

Henrik og Annalise

TURE I TØNDER

Henrik fik Annalise som LEV-ven i december, hvor de mødte hinanden for første gang. Nu ses de på tomandshånd og har allerede været på adskillige ture i Tønder og omegn. En gåtur ned i byen eller en køretur i Annalises bil er sagen for dem begge, for der må gerne ske noget, når de ses. Til sommer vil de hoppe på cyklerne sammen.

Vil du gøre en forskel som LEV-ven?

LEV søger frivillige, der har tid og lyst til at sprede glæde og forebygge ensomhed som ven for en ældre med udviklingshæmning. Er det noget for dig, eller en du kender? Så vil LEV gerne høre fra dig.

Kontakt projektmedarbejder Karen Rahlf Jensen på mail: ven@lev.dk eller telefon: 2171 6184.

SÅDAN FOREGÅR DET

LEV-venners koordinatore sørger for, at du bliver matchet med en ældre med udviklingshæmning fra dit lokalområde. Koordinatorerne klæder dig på til venskabet, er til stede under jeres første møde og tilbyder løbende sparring. Når venskabet er dannet, mødes du med en ældre med udviklingshæmning på tomandshånd, gerne et par gange om måneden.

I kan drikke kaffe, spille spil, gå ture eller foretage jer andet, der passer ind i begges interesser. I bestemmer selv hvor og hvornår, I mødes.

Læs mere om LEV-venner på ven.lev.dk

Følg LEV-venner på Facebook:
facebook.com/levvenner

Salg – service og reparation af varmepumper

Din lokale servicepartner – når du vælger høj faglighed, kvalitet og ekspertise.

V./ Thomas Höck Mortensen

Kærsmindvej 24, Marstrup
6100 Haderslev

Telefon: 7196 9669

E-mail: thomas@climatek-partner.dk
www.climatek-partner.dk

Climatek Partner

Varmepumper og klimaanlæg
Panasonic
Pro Partner

THOMAS MÅNSSON

TØMRER & SNEDKER APS

- Nybyggeri
- Tagarbejde
- Tilbygning
- Vinduer & døre
- Renovering
- Totalentreprise

Grarupvej 8 | 7330 Brande | Mobil: 22 92 48 35
tm@thomasmaansson.dk

CC BILER

Carsten Christensen • Mobil 4062 4410

Fuglsang Allé 32 • 7000 Fredericia • Tlf. 7550 3103
e-mail: cc@ccbiler.dk • www.ccbiler.dk

AC Montage

Transport • Lagerhotel • Montering • Sortering

Tinggårdvej 4 • 6400 Sønderborg
Tlf. 5193 2575 • Mail: ch@acmontage.dk
www.acmontage.dk

Køkkenmedarbejder Genbrugriget **Genbrugsriget** Kunstskolen Café Tusindfryd
Køkkenmedarbejder Køkkenmedarbejder Genbrugriget **Kunstskolen** Café Tusindfryd
Spisehusene **Spisehusene** Spisehusene Lager **Lager** Lager Kunstskolen Café Tusindfryd
Gartner **Gartner**

JOB MULIGHEDER I CAPTUM

for borgere med handicap

Tekstilmedarbejder **Tekstilmedarbejder** Konference **Konference**
Tekstilmedarbejder Madudbringning Butiksassistent **Værksted** Værksted **Medieproduktion** Konference
Madudbringning **Butiksassistent** Pakkeri **Pakkeri** **Medieproduktion**
Madudbringning **www.captum.kk.dk** **www.facebook.com/csbbcaptum**

Hou Søsportcenter

Fuldt tilgængelige feriehus i smukke omgivelser

www.hou-seasport.com • +45 87 81 79 99

Vi har også Danmarks
bedst tilgængelige svømmehal

VANDHALLA

Region Syddanmark

Specialcenter for Unge og Voksne

- Grønnebæk, afd. Fuglemajgaard og Kompasrosen, Rødding.
- Bøge Allé 16, Ribe.
- Østruplund, afd. Marken, Skoven, Slottet og A-hus.
- Møllebakken, Møllebakkevej 6, Ringe.

Centeradresse:
Klintebjergvej 75 · Otterup
Tlf. 9944 1400 · Mail: suv@rsyd.dk

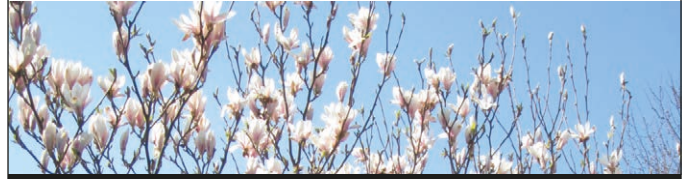
Højt specialiserede ydelser:
Bo- og beskæftigelsestilbud til voksne psykisk udviklingshæmmede, kendetegnet ved:

- Svær problemadfærd
- Foranstaltningdomte
- Misbrugsproblematikker

Bo- og undervisningstilbud til børn og unge med svære psykosociale udfordringer.

specialcenterungevoksne.regionsyddanmark.dk

PernilleBo
Med fokus på det gode liv

Botilbuddet PernilleBo for udviklingshæmmede eller borgere med nedsat funktion

PernilleBo

Pernillesvej 1 · 4293 Dianalund
Tlf.: 58 28 63 30 · Mobil: 21543035
Info@pernillebo.dk · www.pernillebo.dk

Regnskabsmedarbejder søges

Kronhjorten er et bosted for børn og unge med særlige behov i aldersgruppen 7-25 år. Vi bor på en 3 længet gård i smukke omgivelser med Lystrup skov som nabo.

Vi søger en erfaren deltids regnskabsmedarbejder, der kan arbejde selvstændigt med alle regnskabs- og administrative opgaver og gerne med flere års erfaring indenfor:

- Løn- og personaleadministration
- Debitor / kreditor bogholderi
- Budget
- Årsafslutning til revisor
- Ydermere vil det være ønskeligt, at du har kendskab til:
 - Dataløn/Bluegarden
 - C 5 / Uniconta
 - Microsoft office.

Du skal være ansvarsbevidst og vant til selvstændigt at kunne planlægge din arbejdsdag med varierende opgaver.

Stillingen er 18 t om ugen, delt over tre dage, tirsdag, torsdag og fredag. Kl. 8.30. til 14.30. Du vil indgå i et hyggeligt kontormiljø sammen med lederen og stedfortræderen. Vi er et lille bosted med et stort engagement og hjerte. Vi brænder for vores pædagogik og for at gøre en forskel for børnene og de unge på stedet. Løn efter kvalifikationer.

Med venlig hilsen

David V. Griffiths
leder

Lystrupvej 64
3550 Slangørup
www.bostedetkronhjorten.dk
kronhjorten@kronhjorten.com
Tlf. 48 27 90 01

HELE NORDJYLLANDS SPECIALSKOLE

LIMFJORDSSKOLEN

STU
I DØGNDRIFT

NATUR · KUNST · IDRÆT · SUNDHED · MEDIER
REJSE IND- OG UDLAND

WWW.LIMFJORDSSKOLEN.DK

Tegn en Storebælt Handicap-aftale og få rabat!

Du får 20 % handicap-rabat på hver tur over Storebæltbroen og yderligere 5 % BroBizz-rabat.

Kør gennem BroBizz-banen. Prisen trækkes automatisk via din BroBizz®.

Læs mere på storebaelt.dk

Storebælt
Sund og Bælt

Gøgl og Musik Festival
30. maj 2018

Bubber Rasmus Nøhr Barcode Brothers

KOM TIL EN HYGGELIG DAG
MED GOD MUSIK OG UNDERHOLDNING
Bestil billetter på 74 92 89 30. Pris pr. billet 395 kr. Ledsager er gratis.
Handicap Løgumgård - 6240 Løgumkloster
Hjemmeside handicap-loegumgaard.toender.dk

HADRUPLUND

- et helhedstilbud for udviklingshæmmede børn og voksne

- STU for interne og eksterne elever.
- Det pædagogiske arbejde bygger på Rudolf Steiners helsepædagogik.
- Vi tilbyder forløb, hvor eleverne arbejder på værksteder med køkken og have, vævning, håndarbejde, kommunikation og årstiderne.
- Vi tilbyder eleverne: Eurytmi, maleterapi, motion, studieture, virksomhedsbesøg og årstidsfester.

**Se mere på hadruplund.dk
Skriv til info@hadruplund.dk**

Gedser Naturcenter

Gedser Naturcenter drives af STU/bostedet Toldhuset

Naturoplevelser med vandrehjem, shelters og teltplads

Vi tilbyder ophold og nære naturoplevelser tilpasset Jeres behov. Med afsæt i Jeres ønsker og vores erfaring og forståelse kan I trygt benytte Gedser Naturcenter som udgangspunkt for mange positive oplevelser.

Se mere på www.gedsernaturcenter.dk
Ring for tilbud/forslag: 2284 4874

Oplev fx: Danmarks sydløge punkt, Fiskeri, Vandre- og Cykelture, Strandene, Boldspil, Hyggeaftener Inde og ude, Bål og fællessang, Naturforståelse, Find fossiler, Rundvisning i bostedet Toldhuset og STU-Toldcaféen, Besøg byens museer og andre seværdigheder...

CONTAINERE I ALLE TYPER OG STØRRELSER

- OPBEVARING TIL ETHVERT BEHOV

**SALG & UDLEJNING · LOKAL SERVICE
GLOBALT NETVÆRK**

TITAN CONTAINERS

www.TITANCONTAINERS.COM

Læs mere om vores produkter og services på vores hjemmeside eller kontakt os allerede i dag på 7023 1718 · DK@TCmail.eu

AAB Kolding – en del af:

Engstien 2A • 6000 Kolding • T: 7552 5344
M: info@bovia.dk • www.bovia.dk

Hjælp til selvhjælp

Lær nye teknikker til at klare hverdagen, hvis du har svært ved at **se, høre, tale, huske** eller **læse**.

Kommunikationscentret Region Hovedstaden tilbyder specialundervisning, rådgivning og afprøvning af hjælpemidler.

Læs mere på www.komcentret.dk eller kontakt os på **45 11 46 00**.

PROFESSIONELLE VASKERILØSNINGER

EN **DEDIKERET** SAMARBEJDSPARTNER

Ring på tlf: **76 43 70 03**

LÆS MERE PÅ WWW.NORTEC.DK **nortec**

KEMP & LAURITZEN

EL-INSTALLATION

RØR / VVS

VENTILATION

TEKNIKENTREPRISER

Roskildevej 12
2620 Albertslund
Tlf: 4366 8888
kemp-lauritzen.dk

UUC MAGLEMOSEN

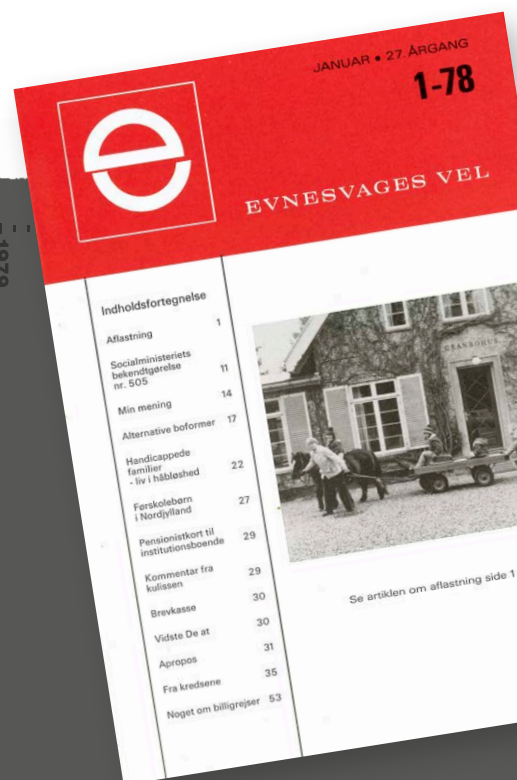
– Alle har ret til en uddannelse –

**Tag din
STU-uddannelse
eller 10. klasse
på UUC Magleмосen
i Ballerup**

For mere info kan du gå ind på vores hjemmeside www.maglemosen.dk eller kontakte os for et besøg på **Tlf. 44 77 61 01**

Vi er specialister på vores område

Det skrev vi...
for 40 år siden

Også i 1978 var der uenighed om magtanvendelse – også blandt centerlederkollegierne under åndssvageforsorgen. Området var dilemmafyldt – og der blev kigget på ressourcerne...

Magtanvendelse i særforsorgens institutioner

Som meddelt i nr. 12/77 bringer vi her centerlederkollegierne bemærkninger til socialministeriets bekendtgørelse nr. 505 af 19. september 1977:

...

Efter overlægekollegiets opfattelse kan magtanvendelse under forskellige former ikke undgås, hverken indenfor åndssvageforsorgen eller den almindelige psykiatri, men bør naturligvis begrænses til det mindst mulige.

...

Det forekommer ejendommeligt, at dekretene i § 9, at klienter på lukkede afdelinger skal have adgang til at opholde sig i fri luft mindst 1 time om dagen, når det visse steder er sådan, at klienter på åbne afdelinger ikke har den mulighed på grund af personalemangel.

§ 4, stk. 4 nævner, at fixering om dagen højst må vare 4 timer. Det vil undertiden ikke kunne overholdes.

...

Under cirkulærets indkøringsperiode vil der utvivlsomt rejse sig andre problemer og tvivlsspørgsmål, så der bliver anledning til at vende tilbage til sagen med henblik på en revision i forbindelse med udlægningen af særforsorgen til amterne.

*L. H. Duysen,
formand for åndssvageforsorgens
overlægekollegium*

OM MAGTANVENDELSE, ISOLATION OG LUKKET AFDELING

...

Bekendtgørelsen er en endeløs fokuseren på de negative sider af forsorgstilværelsen.

Det værste er måske, at man skal lede meget længe efter bare en bisætning, hvor der står noget om, at en fornuftig socialpædagogik kunne hindre de forhold og den adfærd hos klientellet,

der kunne friste til magtanvendelse, isolation og lukkede afdelinger m.v.

...

Om indholdet af bekendtgørelsen kun dette:

Principielt bør man ikke have lukkede afdelinger. De lukkede afdelinger kan stadig for let anvendes over for klienter, der på åben afdeling har skabt problemer. Rigtigheden af denne påstand bekræftes, når man ser på antallet af pladser på lukkede afdelinger rundt om i landet. Nogle centralinstitutioner har ganske få pladser, andre har op til 50 pladser.

I bekendtgørelsen er der gjort et særligt forsøg på at præcisere kriterierne for anbringelse på lukket afdeling. Alligevel er maskerne for store. Hvad vil det fx sige, at klienten skader sig selv eller andre? - Skal en pyroman være på lukket afdeling i hele sit liv, fordi man risikerer, at han sætter ild på, hvis han kommer uden for den lukkede afdeling?

MAGTANVENDELSE I SÆRFORSORGENS INSTITUTIONER

Som meddelelse i nr. 12/77 bringer vi her centerlederkollegiets bemærkninger til socialministeriets bekendtgørelse nr. 505 af 19. september 1977.

1. oktober 1977 trådte det nye cirkulære om magtanvendelse i særforsorgens institutioner i kraft.

Efter overlegkollegiets opfattelse kan magtanvendelse under forskellige former ikke undgås, hverken indenfor åndssvageforsorgen eller den almindeligegrænset, men bør naturligvis begrænses til det mindst mulige.

I den omfang, magtanvendelse ikke kan undgås, bør den udøves efter regler, som i videst muligt omfang kan sikre magtmisbrug.

Det bør naturligvis tilstræbes, at forvaltere reglerne på en sådan måde, at de kan opfyldes i det omfang, som er muligt, samtidig med, at de kan administreres med dagligdagens realiteter.

Det er ikke umuligt, men det er ikke let, at lykkes for socialministeriet at få en tilstrækkelig tilfredsstillende opfyldelse af reglerne.

I ikke her detaljeret gennemgå, men dagligdagen vil hurtigt blive præget af en række svære og nødvendige beslutninger, som ikke fremmer de åndssvages interesser.

Det rettes op ved en fornyelse af cirkulæret. Det er vigtigt at komme med en ændring af cirkulæret, men nøgternhed og omhyggelighed er af afgørende betydning for ejendommeligheden af klienter på lukkede afdelinger.

de sig i fri luft mindst 1 time om dagen, når det visse steder er sådan, at klienter på åbne afdelinger ikke har den mulighed på grund af personalemangel.

§ 4, stk. 4 nævner, at fixering om dagen højst må vare 4 timer. Det vil undervurdere den mulige overholdelse.

I en ledsageskrivelse fremgår det, at de afdelinger kun må opholde sig klienter, som har behov herfor.

Opfølgningen af en sådan opfattelse vil blive til gene og skade for mange klienter.

Ved visse centralinstitutioner er de lukkede afdelinger bygningssættet de af forlavede eneværelser på lukkede afdelinger for at blive klumpet sammen i 2-3 mands stuer på åbne afdelinger.

Derfor kommer, at nogle klienter jævnligt kontrollerede omstændigheder kan dette behov opfyldes uden at klienten fysisk behøver at skifte afdeling.

Han vil blot i perioder få pålagt de nødvendige restriktioner, medens han i de gode perioder færdes fuldstændigt frit.

Det må være en fordel for klienten, at han eller hun i dårlege perioder kan blive i sine vante omgivelser, og det på den anden side, hvoraf nogle færdes frit, medens andre er pålagt restriktioner, kan betyde noget positivt både for klienterne og personalet, som blandt andet tilskyndes

klientbehandlingen. Der står intet om, at hvilke grundlag man ønsker klientbehandlingen udført, der står intet om klienternes rettigheder, intet om virksomhederne af eventuelle indgreb i klienternes personlige integritet.

Bekendtgørelsen er en endeløs fokusretten på de negative sider af forsorgstilværelsen.

Det værste er måske, at man skal lede meget længe efter bare en bisætning, hvor der står noget om, at en fornuftig socialpædagogik kunne hindre de forhold og den adfærd hos klientellet, der kunne friste til magtanvendelse, isolation og lukkede afdelinger m.v.

Socialstyrelsen har til forsorgscentre og den øvrige særforsorgs institutioner udsendt en følgeskrivelse, der tager brodden af de værste ting i bekendtgørelsen ved at gøre opmærksom på, at reaktionen ved at gøre opmærksom på, at socialstyrelsen forudsætter klientbehandlingen udført på et grundlag, der som udgangspunkt er i overensstemmelse med FN-deklARATIONEN om menneskerettigheder af 10. december 1948.

Denne bekendtgørelse har været medtaget i bekendtgørelsen alene af den grund, at det fastslås, at bekendtgørelsen skal udleveres til samtlige medarbejdere, mens ledsageskrivelsen sandsynligvis kun indeholder af bekendtgørelsen kun dette.

Principielt bør man ikke have lukkede afdelinger. De lukkede afdelinger kan stadig for let anvendes over for klienter, der på åben afdeling har skabt problemer. Rigtigheden af denne påstand bekræftes, når man ser på antallet af pladser på lukkede afdelinger rundt om i landet. Nogle centralinstitutioner har ganske få pladser, andre har op til 50 pladser.

I bekendtgørelsen er der gjort et særligt forsøg på at præcisere kriterierne for anbringelse på lukket afdeling. Al-

ligevel er maskerne for store. Hvad vil det fx sige, at klienten skader sig selv eller andre? Skal en pyroman være på lukket afdeling i hele sit liv, fordi man risikerer, at han sætter ild på, hvis han kommer uden for den lukkede afdeling?

En af betingelserne er, at klienten skal være enten sigtet eller dømt for alvorligere kriminalitet eller er sindslidende. Hvad vil det sige, at en klient er sigtet? – Og hvordan afgrænses man en sindslidende?

Kriteriet er ikke stramt nok, og der bør foreligge en dommerkendelse, såfremt en sigtelse for alvorligere kriminalitet kan anvendes som kriterium.

Ophold på lukket afdeling er, så vidt jeg kan se, ikke gjort tidsbegrænset. Derimod skal det lokalt vejledende eller et underudvalg holde sig orienteret om varigheden af klienternes ophold på lukket afdeling.

Den eneste retssikkerhedsmeddelelse er, at klienterne, og i virkeligheden lever op til det ansvar, de her har overladt.

Cirkulæret har i sin helhed fået en stramning, der i højere grad sikrer klienternes rettigheder. Det er godt, at reglerne om journalnoter er blevet præciseret, og det er ligeså godt, at reglerne om registrering af forældre eller pårørende er blevet præciseret. Man må så håbe, at der vil blive en klar oplysning om reglerne om klientens ophold på lukket afdeling.

Nu har vi altså fået bekendtgørelsen om, hvad vi ikke må gøre. Vi forventer herefter en bekendtgørelse om, hvad vi skal gøre.

form for administrativ frihedsberøvelse og indgriben i det enkelte menneskes forhold underkastes ensartede lovregler gældende for alle borgere.

Sociallederkollegiet ønsker at understrege, at sådanne regler bør indeholde procedureformer, der tilsikrer åndssvage samme retsbeskyttelse som alle andre.

Med venlig hilsen
På sociallederkollegiets vegne
H. O. Wildenskov

Medlemmernes mening, der ikke nødvendigvis er identisk med landsforbeningens mening.

Den 23/11 opførtes på Noddeskovskolen, en almindelig folkeskole i Næstved, et teaterstykke, som jeg var så heldig at overvære.

Det var AIS, Aftenskolen i Spaniensgade (København), hvis teatergruppe opførte et stykke om Anita. Stykket beskriver, hvorledes Anita kommer under åndssvageforsorg, hvorledes man bestemmer hendes lov – og hvorledes man sikrer i den bedste mening tager for forsorg, der er sat under debat.

Der var 29 medvirkende; heraf var de 24 såkaldt åndssvage. Det var en fantastisk oplevelse med mange optrin, der ramte lige i plet. De medvirkende gik lige til sagen og udfoldede sig herligt på scenen. Det var meget interessant.

Nu har vi altså fået bekendtgørelsen om, hvad vi ikke må gøre. Vi forventer herefter en bekendtgørelse om, hvad vi skal gøre.

stet overbevise, hvilket jo nok skyldes, at de optrædende har følt urmelighederne på egen krop.

Højdepunktet blev nået, da tilskuerne direkte blev draget ind i stykket – ikke skidelemlen men frem og tilbage. Der var mange, der blev lykkelige, for nu måtte de plusbelig, det der ellers er forbudt. Rokke, røkke, røkke. Det var sundt at prøve for dem, der ikke plejer smide hæmmingerne over bord, træde bare en lille smule ind på de åndssvage område. Hvornår gør vi ellers det? Det er altid de andre, der skal prøve at ligne os – er det overbevundet muligt? Har Eva Gredal set dette stykke? Har lagene, pædagogerne, kommunalfolkene, forældrene, alle de andre? Hvor fri. Det rammer, så man forstår.

Bagetter var der diskussion i mindre grupper, hvorved man kun fik underbygget teaterstykkets indhold. Se det dog, før det, grib i egen barm. Slet det, E.V., der er væsentligt.

Ulla Hansen

MIN MENING
Mange arbejder i dag ihærdigt på en integrering, sammensmeltning, af vore De skal gå i almindelige børnehaver, de lokale skoler have egne lejligheider o.s.v. Kort sagt, have lige ret til samgere, og ikke gøres væk og opbevares i ghettoer. Heri er jeg principielt enig, og af samfundet går der næppe nogle skår, derimod er jeg ikke helt sikker på, at der ikke går nogle af de evnesvage.

Disse tilfudsfulde og kærte mennesker kan, hvis de ubeskyttede kastes ud i

En af betingelserne er, at klienten skal være enten sigtet eller dømt for alvorligere kriminalitet eller er sindslidende. Hvad vil det sige, at en klient er sigtet? Og hvad er alvorlig kriminalitet? – Og hvordan afgrænser man en sindslidende åndssvag fra en ikke sindslidende?

Kriteriet er ikke stramt nok, og der bør foreligge en dommerkendelse, såfremt en sigtelse for alvorligere kriminalitet kan anvendes som kriterium.

Ophold på lukket afdeling er, så vidt jeg kan se, ikke gjort tidsbegrænset. Derimod skal det lokalt vejledende råd eller et underudvalg holde sig orienteret om varigheden af klienternes ophold på afdelingen. Dette er i virkeligheden den eneste retssikkerhedsmæssige beskyttelse af klienterne, og man må inderligt håbe, at de vejledende råd lever op til det ansvar, de her har fået overladt.

Cirkulæret har i sin helhed fået en opstramning, der i højere grad skulle sikre klienternes rettigheder. Det er fx

godt, at reglerne om journalnoter er blevet præciseret, og det er ligeledes meget tilfredsstillende, at klienten eller forældrene eller pårørende eller evt. værge skal orienteres om reglerne i bekendtgørelsen. Man må så håbe, at vi i forsorgen kan leve op til denne bestemmelse.

Nu har vi altså fået bekendtgørelsen om, hvad vi ikke må gøre. Vi forventer herefter en bekendtgørelse om, hvad vi skal gøre.

Arne Ankjær

...

I besvarelse af Evnesvages Vel's skrivelse af 11. november 1977, hvori anmodes om sociallederkollegiets holdning til Socialministeriets bekendtgørelse nr. 505 af 19. september 1977, skal følgende anføres:

Den foreliggende bekendtgørelse er en beskeden forbedring af de regler, der hidtil har været gældende for åndssvageforsorgens registrerede klientel. Sociallederkollegiet konstaterer med beklagelse, at der med den nye bekendtgørelse fortsat er særregler gældende for åndssvage.

Sociallederkollegiet har gennem årene ofte overfor Socialstyrelsen påpeget det uheldige i sådanne særregler.

Efter kollegiets opfattelse bør enhver form for administrativ frihedsberøvelse og indgriben i det enkelte menneskes forhold underkastes ensartede lovregler gældende for alle borgere.

Sociallederkollegiet ønsker at understrege, at sådanne regler bør indebære procedureformer, der tilsikrer åndssvage samme retsbeskyttelse som alle andre. Med venlig hilsen

På sociallederkollegiets vegne
H. O. Wildenskov

Sydhjørnet

Grønnegade 3
6580 Vamdrup
Tlf. 28 55 24 11
www.sydhjornet.dk

Marselis
tømmer & snedker a/s
køkkenmontering

Chr. X's Vej 42 A
8260 Viby J.
Tlf. 86 27 01 11

På Sporet

1 ledig aflastningsplads

På Sporet

Jernbanevej 14 • 4440 Mørkøv
Tlf. 59 25 70 25 • www.paasporet.dk

Kim Myhre VVS
Aut. VVS-installation

20 22 66 97

Kim Myhre VVS
Sandershøjvej 1 – 3782 Klemensker
myhre@mail.dk

KJØGXaps

Ingemanns Allé 62 • 6700 Esbjerg

75 12 42 77

Telefax 75 12 44 98

www.kjoegx.dk • adm@kjoegx.dk

**EN STÆRK
MEDSPILLER
I DIT JOBLIV...**

www.hkmidt.dk | tlf. 70 11 45 45 | Lumbyvej 11, 5000 Odense C

Røde Kro
-kroen der gav byen navn-

KROEN DER GAV BYEN NAVN

RØDE KRO
VESTERGADE 2
6230 RØDEKRO
TLF. : 74 66 22 49

Røde Kro

RESTAURANT · FESTER · MAD UD AF HUSET
VÆRELSER · WEEKENDOPHOLD

WWW.ROEDE-KRO.DK

NYHED

**Nu kan du betale
med OK's app,
når du tanker**

Download OK's app
eller SMS "App" til 1912

Med OK's nye betalingsapp kan du klare betalingen af benzin, diesel og vask på din mobiltelefon. For at bruge appen skal du have et OK Benzinkort eller OK Erhvervs kort, og du kan selvfølgelig stadig støtte lokalsporten.

OK

HANDICAPBAROMETER

Viseren står på uvejrs

Det kommer nok ikke som en stor overraskelse for alle dem, der på forskellige måder har handicap inde på livet: Mennesker med handicap lever under dårligere forhold på en lang række områder end mennesker uden handicap. Men nu viser et Handicapbarometer, som Institut for Menneskerettigheder har udarbejdet, hvor en del af ulighederne er. Og hvor store de er og hvilken vej udviklingen går

Størst mulig indflydelse på eget liv er vel et kernepunkt for alle mennesker. Derfor er det også et centralt punkt i handicapkonventionen, for det gælder selvfølgelig også mennesker med handicap. Men ifølge Handicapbarometeret, som Institut for Menneskerettigheder (IMR) lancerede i december sidste år, er der lang vej igen. Således viser barometeret, at 44 procent af borgerne med handicap mener, at de har indflydelse på eget liv. For mennesker uden handicap er tallet 70 procent.

IMR's ligebehandlingschef Maria Ventegodt siger i en video på handicapbarometer.dk: "Danmark tiltrådte for ti år siden Handicapkonventionen. Den stiller krav om, at mennesker med handicap skal have lige muligheder for at få et godt liv. Men som det er i Danmark i dag, har mennesker med handicap ikke de samme muligheder som andre. Handicapbarometeret viser, hvor der er et særligt behov for, at der sker forbedringer. Vi håber, at handicapbarometeret kan medføre, at politikere og andre fremover prioriterer på en anden måde, så mennesker med handicap kan have et godt liv i Danmark."

DER MÅLES PÅ TI OMRÅDER

Handicapbarometeret består af en række data, hvor forholdene for men-

nesker med og uden handicap sammenlignes over tid. Der er ti udvalgte områder, som forholdene for mennesker med handicap måles på. Områderne er udvalgt fra handicapkonventionen. Dermed kan man også se, om udviklingen går den rigtige vej omkring FN's handicapkonvention.

Datagrundlaget for Handicapbarometeret er primært baseret på Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd (VIVE) survey af levevilkår for mennesker med handicap i Danmark (også kaldet SHILD) og har hver gang svar fra mindst 20.000 tilfældigt udvalgte borgere mellem 16-64 år.

For de fleste af de områder, der måles på, er der tal fra både 2012 og 2016. Det betyder, at man kan se en udvikling. Men det aspekt bliver endnu mere brugbart, når barometeret opdateres næste gang med tallene fra 2020, for fire år er en meget kort periode at sammenligne over.

Handicapbarometeret viser generelt, at mennesker med handicap på ni ud af de ti områder har dårligere forhold end mennesker uden. Det er områder som vold, uddannelse, beskæftigelse og diskrimination.

Et område, hvor tallene vækker særlig opsigt, er inden for vold. Mennesker med handicap udsættes oftere for vold – både fysisk og psykisk – end personer uden handicap. Andelen af personer med handicap, der har været udsat for fysisk eller psykisk vold er fra 2012 til 2016 steget fra 23 procent til 26 procent. I samme periode er andelen af personer uden handicap, der har været udsat for vold, faldet fra 17 procent til 16 procent.

LEVs landsformand, Anni Sørensen, opfordrer alle aktive i LEVs kredse til at studere barometeret – for der er garanteret noget, man også kan bruge lokalt: - Jeg synes, at det vil være oplagt, hvis man for eksempel tager nogle af temaerne op i handicaprådene med spørgsmålene "Hvordan står det egentlig til her?", "Og hvad vil man i givet fald gøre for at vende denne udvikling?"

En lang række deltagere fra blandt andet ministerier, styrelser og handicaporganisationer har bidraget til at udvælge de indikatorer/områder, som Handicapbarometeret måler på. LEV har således også deltaget i denne udvælgelse.

Du kan se Handicapbarometeret på handicapbarometer.dk.

Landsforeningen

LEV Kontakten
Regionalt opdelt

1000 - 2990

JN-VVS

v/Jesper Nielsen

Åmosevej 84 • 4440 Mørkøv
Tlf. 40 21 91 94

vandingsanlæg til idrætsanlæg

- fodboldstadions
- kunstgræsbaner
- træningsarealer
- tennisbaner

DANREGN
vandingsanlæg a/s

for nærmere på:
tlf. 56 72 52 00
danregn@danregn.dk
www.danregn.dk

FalsterFlyt 6018-3886

FalsterFlyt

Tlf. 60 18 38 86
www.falsterflyt.dk

3000 - 3670

NORDKYST REVISION I/S
REGISTRERET REVISIONSVIRKSOMHED

Østergade 20 • 3200 Helsingør

Tlf. 4879 9111

Fax 4879 7851
www.nordkyst-revision.dk
E-mail: rev@nordkyst-revision.dk

Registrerede revisorer:
Kjeld Birn: Skibby
Ole Jørgensen: Bakkebjerg
Ditte Kirkel: Vejby

MARJATTA

Tilbud til mennesker med udviklings-
forstyrrelser og udviklingshæmning:
Skolehjem, ungdomsuddannelse,
voksencentre og værksteder

Strandvejen 15 • 4733 Tappernøje • Tlf. 55 96 51 19
E-mail: marjatta@marjatta.dk • www.marjatta.dk

6000 - 6990

JUEL & KRØYER
Maintenance engineering

Juel & Krøyer ApS
Toldbodvej 1 | 6700 Esbjerg
Tlf. 40 80 88 01
www.juel-krøyer.dk

3700 - 3790

Bo- og dagtilbuddet Røbo
- støtter LEV

4000 - 4990

OLE LARSEN

Vognmandsforretning Ringsted ApS

Baldersvej 9 • 4100 Ringsted

Tlf. 57 67 04 05

Fax 57 61 04 05

www.ole-larsen.dk

E-mail: vognmand@ole-larsen.dk

Al vognmandskørsel

Grus og sten leveres

Affaldkørsel med kranvogne

Containere udlejes i alle størrelser

Minicontainere • Vippecontainere
Ladcontainere

Totalløsninger genbrug og affald

JORD, KLOAK, BETON
VEJ- OG BELÆGNING

AUT. KLOAKMESTER
JENS HUNSBALLE
VIBEVEJ 9, 4760 VORDINGBORG
55 37 56 76 / 20 97 99 08

7000 - 7990

KROGH & THOMSEN I/S

Revision og Rådgivning
Registrerede revisorer FRR

Regnskabsassistance • Skat
Budgetter • Rådgivning • Revision

75 85 75 33

Ulvhavevej 36 • 7100 Vejle
www.krogh-thomsen.dk
VEJLE • GRINDSTED • KOLDING • SAMSO

Voldsgårdvej 36 • 7400 Herning • Tlf. 57 52 60 60

8000 8990

Oktobervej 71

8210 Århus V

Tlf. 86 75 01 01

sv-gulve@post.tele.dk

TAPAS BUFFET
 Lækker hjemmelavet tapas buffet.
 SE VORES ÅBNINGSTIDER
 OG BESTIL BORD PÅ
 cafebrændpunktet.dk
 eller ring på
 + 45 22 45 33 27
 30-60% økologt
BRAND PUNKTET

Kjeld Østergaard

Kistrupvej 10 • 8830 Tjele
Tlf. 8661 3173 • Mobil 3116 2143
salg@aj-staldinventar.dk
www.aj-staldinventar.dk

Maskiner - Staldinventar - Traktorer

9000 - 9990

LG Montage A/S

Lufthavnsvej 25 - Postboks 116 - 9400 Nørresundby
Tlf. 98 19 45 44 - Mobil 40 40 13 40 - Fax 98 19 45 33
www.lgm.dk e-mail: lgm@lgm.dk

Brødrene Sindt

info@broedrenesindt.dk
www.broedrenesindt.dk

Brødrene Sindt ApS

Magnolievej 13 • 9480 Løkken • Tlf: 60 47 00 15 // 21 75 63 54

Få XTRA plads til minderne, møblerne og alt det andet

Lej en trailer
Lej dit eget private opbevaringsrum. Fra 5 - 445 m³
 Opvarmet, tørt og sikkert.
 Fri adgang til dine ting alle dage kl. 6 til 22.

86 36 37 00
www.boxit.dk
BOXIT
 DIT XTRA DEPOTRUM

Edwin Rahrs Vej 75 • Århus V • Hverdage 9-18 • Lørdag 9-16

Langa Bilsyn

Tlf. 42 19 31 08

Langaabilsyn.dk

Låsbyvej 149 B
8660 skanderborg

Tlf. 21 42 16 55

www.baekgaarden.dk

Paul Mathiesen er et kvalitetsbevidst firma, hvor vi klarer alle udfordringer med jordarbejde, græsplæner, betonrenovering samt kloakarbejde i samarbejde med autoriseret kloakmester.

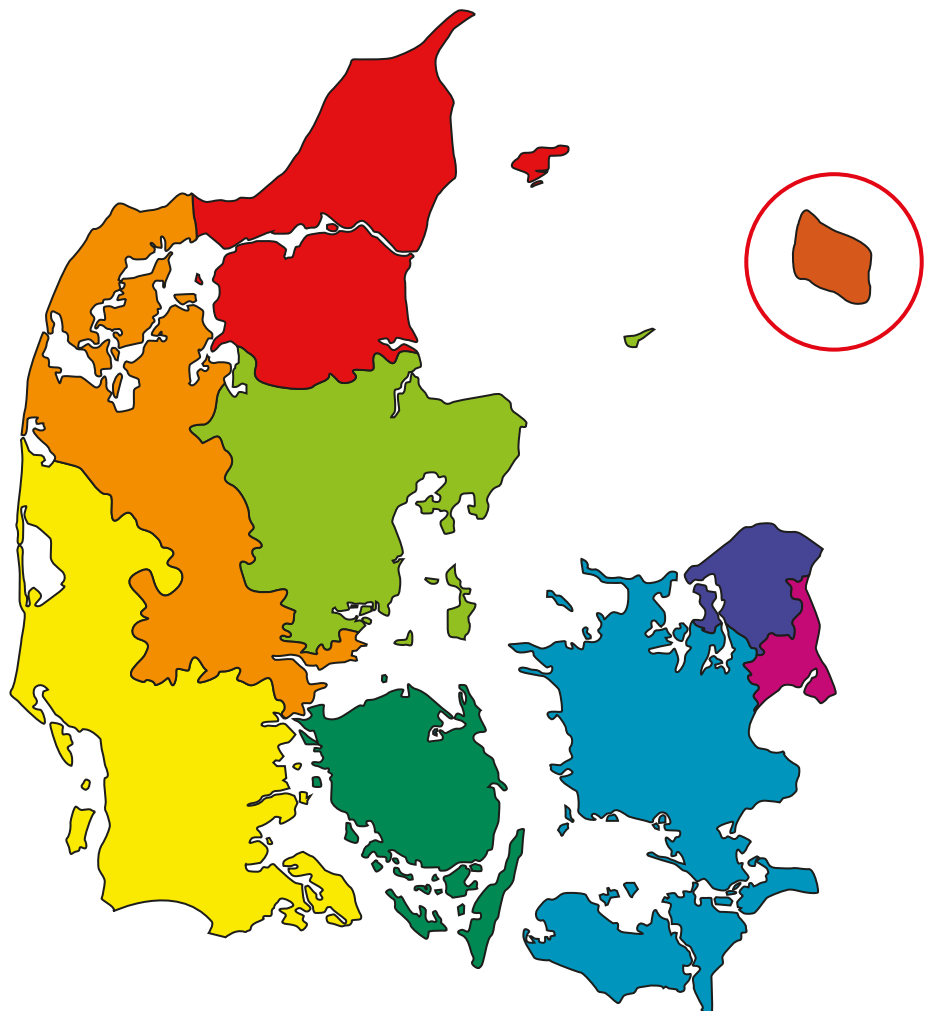
Vi er specialister indenfor brolægningssarbejde som belægning af indkørsel, terrasse, trapper osv.

Endvidere udfører vi alle tænkelige mindre opgaver indenfor murerfaget.

Ring for et uforpligtende tilbud

Paul Mathiesen Anlægs entreprenøren

Ring 20 70 31 98

vitek
vibrationsteknik

Cirkulære og linærefødeenheder
til automatisk montageudstyr

vitek vibrationsteknik aps

Kirstinehøj 26 • 2770 Kastrup

Tlf. +45 32 52 72 00

Direktør Kim Sigaard KS@vitek.dk

www.vitek.dk

GREEN ENER TECH

Agdrupvej 10 - 9380 Vestbjerg

Vindmøller

Køb, salg, export og nedtagning

www.green-ener-tech.dk

40 44 77 01

Soft Design

Soft Design A/S
Rosenkæret 13
2860 Søborg

Telefon: 39 66 02 00

Telefax: 39 66 02 02

www.softdesign.dk

Ågade 27
6000 Kolding
Tlf. 75 94 56 14

Aftenskolen for udviklingshæmmede.

Ring og rekvirer program for sommerhøjskoler, weekendkurser samt for undervisning i Kolding, Fredericia Vejle, Svendborg og Faaborg Midtfyn.

DILLESHOLM - et liv på egne betingelser

DILLESHOLM

FREDERIKSMINDE

Salimorvej 1 • 4874 Gedser

Tlf. 20 95 06 11 • www.dillesholm.dk

Ravnbjerghus

- Opholdssted for børn og unge med psykiske og fysiske handicap

Oddevej 18
9560 Hadsund

Tlf. 98 58 20 55

www.ravnbjerghus.dk

www.avkvalves.eu

Aktivitets – og beskæftigelsestilbud

for voksne udviklingshæmmede i dagtimerne.

HATTEN
Hvam Aktivitets Tilbud

Få en god og aktiv hverdag med indhold.

Hatten ligger i landlige omgivelser med masser af plads til aktiviteter både ude og inde.

Aktiviteter tilpasset individuelle behov, f.eks.: Cykelture, Svømning, ridning, værksteder, oplevelser, samvær, sanserum, praktik i forskellige jobs.

Tlf. Margit N. Skov 42460101 eller Poul Møller 42430101
Hvamvej 101, Gl. Hvam, 9620 Aalestrup

www.hattenhvam.dk. Kontakt: info@hattenhvam.dk

KLAPjobs nye struktur skal sikre bedre samarbejde

KLAPjobs konsulenter har til dags dato lavet over 2600 job i hele landet til mennesker med udviklingshæmning og andre personer med kognitive handicap. Indtil for nylig har arbejdsformen i KlapJob været således, at den enkelte konsulent har etableret KlapJobs i sit lokalområde, uafhængigt af de andre KlapJob-konsulenter. Denne struktur ændrer sig nu.

KLAPjobs styregruppe har besluttet at inddele KlapJob i tre store distrikter, der dækker hele Danmark. Den nye struktur har til formål at skabe mere samarbejde og sparring KlapJob-konsulenterne imellem. Dertil giver den nye struktur bedre mulighed for samarbejde med kredse i området, hurtigere resultater og endnu bedre service til jobcentre, borgere og virksomheder.

Jobkonsulenterne i de tre distrikter har arbejdsplads på et lokalt kontor, hvor arbejdet i KlapJob koordineres. I Nord-Midtjylland er der etableret et midlertidigt kontor i Aarhus, for på sigt at etablere et permanent kontor i Randers. For hovedstaden, Sjælland og Bornholm er der lavet et midlertidigt kontor i Handicaporganisationernes Hus i Høje-Taastrup med et ønske om på sigt at etablere et kontor i Roskilde. Det tredje distrikt er Syddanmark, hvor der er etableret et lokalkontor i Vejle hos Udviklingshæmmedes Landsforbund (ULF). Placeringen af lokalkontoret i Syddanmark har til hensigt at øge samarbejdet med ULF og gerne være med til at skabe et tættere forhold til LEVs målgruppe.

Læs mere på klapjob.dk

Nye medarbejdere med relation til KlapJob

Der er ansat en række nye medarbejdere i KlapJob eller med særligt fokus på KlapJob. Herunder følger en lille oversigt.

Cindie Roed Hansen
KlapJob-konsulent
i region Nord- og
Midtjylland

Hanne Gadegaard Sørensen
KlapJob-konsulent i
region Syddanmark

Hanne Vognbjerg
KlapJob-konsulent
i region Sjælland,
Hovedstaden og
Bornholm

Emma Borello
Kommunikations-
medarbejder i LEV
med særligt fokus
på KlapJob

KLAPjobs afdeling i Syddanmark deler nu adresse med ULF i Vejle. Ud over det sociale aspekt ved kontorfællesskabet, giver det også mulighed for et øget samarbejde mellem LEV og ULF.

Når udviklingshæmmede sørger

– en bog om tab, sorg og trøst

Når udviklingshæmmede sørger – en bog om tab, sorg og trøst

Af Susanne Hollund og Line Rudbeck

Socialt Fagforlag

Kan bestilles på socialtlederforum.dk
Kr. 175,00

NY BOG

Når udviklingshæmmede sørger

Flere års erfaring med mennesker med udviklingshæmning, der sørger, har fået Susanne Hollund og Line Rudbeck til at skrive Når udviklingshæmmede sørger – en bog om tab, sorg og trøst. På bagsiden af bogen, beskrives indholdet således:

”Mange udviklingshæmmede lever med tab, de ikke har fået talt om. Når en beboer reagerer uventet, vil det ofte vise sig, at der ligger en sorg til grund for det, og at denne reaktion forsvinder, når man får øje for det tab, beboeren har været ude for og trøster vedkommende.

I bogen præsenteres læseren for sorgteorier og pædagogiske redskaber til at lindre sorg og smerte i forbindelse med små og store tab i livet. Bogen er desuden krydret med historier om tab og trøst fra forfatternes mangeårige erfaring fra arbejdet med udviklingshæmmede.

Bogen henvender sig dels til forældre, pårørende, medarbejdere og andre, som drager omsorg for udviklingshæmmede, der sørger, og dels til studerende og andre, der kunne have interesse i emnet.

Susanne Hollund har, ud over at være leder, gennem mange år arbejdet med udviklingshæmmedes livshistorier, og Line Rudbeck har erfaring som præst i Landsbyen Sølund i Skanderborg.”

ULF sætter fokus på diabetes

Udviklingshæmmedes Landsforbund (ULF) starter nu et nyt projekt, der går ud på at oplyse både borgere og personale om diabetes.

Konkret går det ud på at udvikle temamapper til personale med nyeste viden om diabetes og værktøjer, der kan skabe læring og forandring i den enkeltes liv.

Der skal også udvikles mapper til borgerne i et letforståeligt sprog med mange billeder. Her forklares, hvad diabetes er, hvad det gør ved kroppen, følgesygdomme og hvad den enkelte selv kan gøre for at forebygge diabetes eller leve et godt liv med diabetes.

Målet er, at mennesker med udviklingshandicap selv eller sammen med pårørende skal kunne søge viden om diabetes. Medarbejdere på bosteder skal blive bedre til at arbejde med at forebygge diabetes hos mennesker med udviklingshandicap og støtte dem, som har fået diagnosticeret diabetes, således at:

- Udviklingshæmmede i risiko for at få diabetes ændrer livsstil
- Færre mennesker med udviklingshæmning udvikler diabetes
- Udviklingshæmmede med diabetes nedsætter medicinforbruget
- Udviklingshæmmede med diabetes undgår følgesygdomme

Der skal uddannes ti borgervejledere, som skal være med i sparringsgruppen. De skal være med til at undervise og afholde kurser om diabetes.

ULF skal i forbindelse med projektet nedsætte en sparringsgruppe med medarbejdere fra bosteder, der skal gennemgå materialet og komme med forslag til eventuelle ændringer. Der vil være et møde i foråret 2018 og et møde i efteråret 2018. Samtidig skal der nedsættes en sparringsgruppe med mennesker med udviklingshandicaps, som skal være med til at udarbejde materialet til borgerne. Hvis du er interesseret i deltagelse i en sparringsgruppe, skal du skrive til: joan@ulf.dk.

Projektet er 1-årigt og finansieret af Helsefonden.

Kommende efterskole har fået en bestyrelse

I sidste nummer af LEV Bladet skrev vi om arbejdet med at etablere en ny efterskole for unge med udviklingshæmning. På en stiftende generalforsamling for skolen, der har fået arbejdstitlen "Alle kan noget" Efterskole, blev der i slutningen af februar valgt en bestyrelse, som kom til at bestå af: Stine Tryk, Maiken Støjer, Martha Voss, Claus Zeeberg, Heidi Bundgaard, Leo Christensen og Peter Fog – de fleste kommer fra Varde Kommune. Der var 60 deltagere til generalforsamlingen.

Peter Fog siger ifølge Jydske Vestkysten, at man endnu ikke kan sige noget om, hvor efterskolen måske bliver oprettet. Men arbejdsgruppen, hvor ideen om en ny efterskole blev udviklet, og hvor han også var med, har kigget på forskellige muligheder. Nu bliver det den nye bestyrelse, der skal tage stilling til, hvad der skal arbejdes videre med.

Du kan følge med i tilblivelsen af efterskolen på facebookside "Alle kan noget" Efterskole.

Bogkonference om "Udviklingshæmning – en grundbog"

Center for Oligofreni psykiatri udsender i løbet af foråret 2018 bogen Udviklingshæmning – en grundbog.

Det bliver fejret med en konference, hvor nogle af hovedpersonerne bag kapitlerne optræder. Således kan man blandt andre møde psykolog Bo Hejlskov Elvén, der taler om håndtering af problemskabende adfærd i et low arousal-perspektiv, og sygeplejerske og forsker Trine Lise Bakken fra Norge, som fortæller om udviklingshæmmede med psykiske lidelser. LEVs landsformand, Anni Sørensen, der ligeledes har skrevet et kapitel til bogen, holder et oplæg med titlen "LEV – På vej og på vagt".

Konferencen finder sted den 30. maj 2018, kl. 9.00-16.00 på Diakonhøjskolen, Lyseng Allé 15, 8270 Højbjerg. Tilmeldingsfrist er den 16. maj. Målgruppe er alle, der interesserer sig for mennesker med udviklingshæmning.

Læs mere på oligo.nu/konferencer/bogkonference.

SEKSUEL TRIVSEL for personer med multiple funktionsnedsættelser

Din seksualitet er i andres hænder. Sådan er hverdagen for mange mennesker med multiple funktionsnedsættelser, hvor seksualitet kan være et tabu blandt fagprofessionelle. Det belyser en undersøgelse, som Sammenslutningen af Unge Med Handicap (SUMH) og Socialt Udviklingscenter (SUS) har lavet, skriver videns.l.

Rapporten søger derfor at afdække følgende: Hvor mange danske bo- og aflastningstilbud arbejder aktivt med at gøre en indsats for at understøtte målgruppens seksuelle trivsel? Hvilke udfordringer besværliggør understøttelsen af målgruppens seksuelle trivsel? God praksis i understøttelsen af målgruppens seksuelle trivsel.

Hovedkonklusioner fra undersøgelsen:

- Understøttelse af seksualitet prioriteres ikke højt på mange bo- og aflastningstilbud.
- Kun lidt over 50 procent af fagpersonalet føler sig trygge ved at varetage seksualitetsunderstøttelse som opgave.
- En stor andel af respondenterne på spørgeskemaundersøgelsen har hverken beskæftiget sig med seksualitet og funktionsnedsættelse på deres uddannelse eller i forbindelse med eventuel opkvalificering.

Konkrete anbefalinger:

- Udbredelse af det brede seksualitetsbegreb.
- Bo- og aflastningstilbud uddanner seksualvejledere og laver seksualpolitikker.
- Der skabes større klarhed omkring regler og lovgivning på området.

Undersøgelsens datagrundlag består af en online spørgeskemaundersøgelse foretaget blandt forskellige fagpersoner ansat på bo- og aflastningstilbud i Danmark. 90 ud af 102 tilbud deltog, hvilket resulterede i 353 besvarelser. Derudover understøttes disse data med tre fokusgruppinterviews og fem telefoninterviews med deltagelse af personer fra ovenstående spørgeskema.

Læs hele undersøgelsen på ligelyst.dk.

Kommunekredse

LANDSFORENINGEN LEV

– udvikling for udviklingshæmmede

LANDSKONTOR:

Blekinge Boulevard 2, 2630 Taastrup
Telefon: 3635 9696
E-mail: lev@lev.dk
Web: www.lev.dk

KONTOR- OG TELEFONID:

Mandag til torsdag: 9.00-15.00
Fredag: 9.00-13.00
Bankkonti i AL-Bank:
5332 0245153 (gaver og bidrag)
5323 0382733 (kontingenter m.v.)

LANDSFORMAND:

Anni Sørensen
Tlf. 2628 3083
e-mail: as@lev.dk

LEV BLADET:

Nr. 2/67. årgang 2018
ISSN: 1903-7937

PROTEKTOR:

Hendes Majestæt Dronningen

MEDLEM AF:

Inclusion International
NSR – Nordisk Samarbejdsråd

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR:

Anni Sørensen

REDAKTION:

Anni Sørensen, Arne Ditlevsen,
Jeppe Sørensen, Hans Andersen,
Lars Ege, Thomas Gruber,
Thomas Holberg

FORSIDEFOTO:

Hans Juhl

STOF TIL BLADET SENDES TIL:

Blekinge Boulevard 2, 2630 Taastrup
Telefon: 3635 9696
Telefax: 3635 9697
E-mail: redaktion@lev.dk
Indsendte bidrag afspejler ikke
nødvendigvis LEVs holdninger.

DEADLINE:

LEV 3 udkommer medio maj.
Deadline er den 12. april.
LEV 4 udkommer medio juni.
Deadline er den 16. maj.

ANNONCEKSPEDITION:

FL Reklame
Damgårdsvvej 46, Gram
8660 Skanderborg
Tel. 8793 3786
Email: fl@flreklame.dk

OPLAG: 8.000 stk.

LAYOUT OG TRYK:

Synergi Reklamebureau Webureau

LEVS RÅDGIVNINGSTJENESTE:

Mandag, tirsdag, onsdag: 10.00-12.00.
Ring på tlf. 8038 0888.
LEV betaler samtalen.
E-mail: raadgivningen@lev.dk

MANGLENDE LEVERING AF BLAD:

Hvis du ikke har modtaget
LEV Bladet så send en mail til
redaktion@lev.dk. Så vil vi sørge for,
at bladet bliver eftersendt til dig.

Assens/Middelfart/Nordfyn

Ingrid Rasmussen
Tlf. 2321 8754
e-mail: ingrid-rasmussen@outlook.com

Billund

Mette Andersen
Tlf. 2870 3091
e-mail: flintemarken@gmail.com

Bornholm

Henrik Stilling
Tlf. 2617 0829
e-mail: hstilling@gmail.com

Djursland

Heidi Vølcker
Tlf. 8752 9130
e-mail: heidi@djh.dk

Dragør/Tårnby

Tina Greve
Tlf. 6071 4705
e-mail: tina-greve@hotmail.com

Egedal

Birgitte Wachter (kontaktperson)
e-mail: egedal@kreds.lev.dk

Esbjerg/Fanø

Dorthe Højriis Thomsen
Tlf. 5230 8771
e-mail: levesbjergfano@gmail.com

Favrskov/Skanderborg

Lone Thykær
Tlf. 8691 1070
e-mail: thykeer@webspee.dk

Faxe/Vordingborg/Stevns

Winnie Lindner Pedersen
Tlf. 2945 8313
e-mail: winnie_lindner@mail.tele.dk

Fredensborg/Hørsholm/Rudersdal

Flemming Sundt
Tlf. 2572 1707
e-mail: flemmingsundt@gmail.com

Frederiksberg

Kirsten Bartroff
Tlf. 3146 9287
e-mail: kirsten.bartroff@kreds.lev.dk

Frederikssund

Anita Stockholm
Tlf. 4818 1048
e-mail: anita@mertzit.dk

Furesø

Sine Holm
Tlf. 4498 4454
e-mail: sine.holm@biomerieux.com

Fåborg-Midtfyn/Ærø

Ulla Stick
Tlf. 6268 1987
e-mail: ulla.stick.kredslev@mail.dk

Gentofte

Jens Christian Pedersen
Tlf. 3968 2056
e-mail: jcpedersen@gmail.com

Gladsaxe

Alice Rasmussen (kontaktperson)
Tlf. 3969 5852
e-mail: alice.rasmus@webspeed.dk

Greve

Allan Jørgensen
Tlf. 4390 8963
e-mail: allan_joergensen@mail.dk

Haderslev

Solvej Laugesen
Tlf. 7484 1665
e-mail: solvej1954@gmail.com

Hedensted/Horsens

Dorrit S. Haulrich
Tlf. 6171 2863
e-mail: dokinira@hotmail.com

Helsingør

Jacob Svendsen
Tlf. 4922 6162
e-mail: jacob.svendsen@pol.dk

Herlev

Malene Hyldekrog
Tlf. 2467 3179
e-mail: malene@hyldekrog.dk

Hillerød/Allerød

Frank Ulmer Jørgensen
Tlf.: 3012 8889
e-mail: frank@ulmer.dk

Holbæk

Mogens Hansen
Tlf. 2149 5389
e-mail: mogenshansen49@gmail.com

Høje Taastrup

Erik Petersen
Tlf. 2211 3430
e-mail: svane1@post11.tele.dk

Kalundborg

Søren Hansen
Tlf. 5950 7416
e-mail: sdh@dbmail.dk

Kerteminde

Jens-Arne Hansen
Tlf. 2044 5318
e-mail: jens.hansen@3f.dk

Kolding

Inge Stausholm
Tlf. 3083 8162
e-mail: inge@istausholm.dk

København

Steen Stavngaard
Tlf. 3066 6596
e-mail: ss@sag.dk

Køge

Claus Nielsen
Tlf. 5628 3428
e-mail: claus.e.nielsen@gmail.com

Lolland-Falster

Vakant

Morsø

Villy Lauridsen
Tlf. 4033 5961
e-mail: lauridsen.1@mail.dk

Nyborg

Ole Skovsbøll
Tlf. 4029 6097
e-mail: skovsboell@hotmail.com

Odder/Samsø

Tom Møller Jensen
Tlf. 3020 9133
e-mail: tom.m.jensen@gmail.com

Odense

Ib Poulsen
Tlf. 5386 1402
e-mail: ib.poulsen@gmail.com

Odsherred

Dorthe Pedersen
Tlf. 2120 8284
e-mail: dorthe.pedersen2@hotmail.com

Randers

Vitus Jordan
Tlf. 2448 4180
e-mail: vitusjordan@gmail.com

Ringsted

Karl Østergaard Hansen
Tlf. 6150 1840
e-mail: lev.ringsted@gmail.com

Roskilde/Lejre

Bruno Sander Nielsen
Tlf. 4632 5432
e-mail: bsn@lf.dk

Rødovre

Tom Olsen
Tlf. 2021 3651
e-mail: tom-riechmann@post.tele.dk

Silkeborg

Anders Christensen
Tlf. 8684 6221
e-mail:
anderschristensen1976@gmail.com

Skive

Inge-Lise Pedersen
Tlf. 2466 5917 / 2033 7751
e-mail: fthoft@webspeed.dk

Slagelse/Sorø

Gitte Larsen
Tlf. 2853 1309
e-mail: gla@attheweb.dk

Solrød

Carsten Wærens
Tlf. 5614 4125
e-mail: waerens@webspeed.dk

Svendborg/Langeland

Frank E. Jensen
Tlf. 6222 1490
e-mail: edelberg@stofanet.dk

Sønderborg

Finn Schmidt (kontaktperson)
Tlf. 2532 0805
e-mail: fluefinn43@gmail.com

Tønder

Jens Ellekjær
Tlf. 7472 4094
e-mail: je@kreds.lev.dk

Varde

Ole Lennart
Tlf. 2170 0359
e-mail: familien-lennart@mail.dk

Vejen

Karin Runge Hansen
Tlf. 2328 2662
E-mail: karin.runge@outlook.dk

Vejle

Kirsten Marie Sørensen
Tlf. 2176 3921
e-mail: ksorensen@stofanet.dk

Vendsyssel

Fridolin Laager
Tlf. 6146 8087
e-mail: laagerf@gmail.com

Vestegnen

Niels Tobiasen
Tlf. 2420 1624
email: lev.vestegnen@kreds.lev.dk

Vestjylland

Kurt Veise
Tlf. 6140 9025
e-mail: kurt.veise@lev-vestjylland.dk

Viborg

Susanne B. Andersen
Tlf. 2822 0596
e-mail: susannebandersen5@gmail.com

Aabenraa

Calle Bork Thams
e-mail: callethams@gmail.com

Aalborg/Himmerland

Anders Hind
e-mail: ah@lev.dk

Aarhus

Anne Kjeld Pedersen
Tlf. 2546 2978
e-mail: anne.kjeld.pedersen@gmail.com

Angelmanforeningen i Danmark

Lene S. Kongpetsak
Tlf. 5380 0284
e-mail: lenesommer@kongpetsak.dk
www.angelman.dk

Danske Døvblindfødtes Forening

Vibeke Faurholt
Tlf. 9885 4332
e-mail: faurholt@mail.tele.dk
www.ddbf.info

Dansk Forening for

Tuberøs Sclerose

Liselotte W. Andersen
Tlf. 8627 7714
e-mail: brandersen@webspeed.dk
www.tsdanmark.dk

Den danske CDG-forening

Pia Seitzberg
Tlf. 4634 1546
e-mail: johnnymadsen@email.dk
www.cdg.dk

Handicappede børn og unge uden diagnose

Anja Grevinge
Tlf. 6178 0508
e-mail: formand@hbud.dk
www.hbud.dk

Landsforeningen for Rubinstein-Taybi Syndrom

Karin Kirkedal Hansen
Tlf. 7569 5559
e-mail: kirkedal.hansen@jafnet.dk
www.rubinstein-taybisyndrom.dk

UniqueDanmark

Brian Schack
e-mail: formand@uniquedanmark.dk
www.uniquedanmark.dk

Kristelig Handicapforening

Thomas Bjerg Mikkelsen
Tlf. 8741 0138
e-mail: formand@k-h.dk
www.k-h.dk

Smith-Magenis Syndrom Forening

Charlotte Munk
Tlf. 2072 0817
e-mail: skovager9@gmail.com
www.smith-magenis.dk

Landsforeningen Downs Syndrom

Karina Rhiger
Tlf. 2870 4868
e-mail: formand@downssyndrom.dk
www.downssyndrom.dk

Landsforeningen for Fragilt X syndrom

Eva Bryld
Tlf. 2349 0317
e-mail: formand@fragiltx.dk
www.fragiltx.dk

Dansk Forening for Williams Syndrom

Mette Grentoft
Tlf. 2261 2760
e-mail: mettegreentoft@gmail.com
www.williams-syndrom.dk

Landsforeningen for Prader-Willi Syndrom

Jytte Helgogaard
Tlf. 2167 1299
e-mail: jyttehelgogaard@tdcadsl.dk
www.prader-willi.dk

Landsforeningen for Sotos Syndrom

Yvonne Wounlund
Tlf. 6447 1090
e-mail: yvonne-wounlund@mail.dk
www.sotosyndrom.dk

Landsforeningen Rett Syndrom

Louise Lund
E-mail: louise@rett.dk

ULF – Udviklingshæmmedes Landsforbund

Lars Gjermandsen
Tlf. 7572 4688
Mobilnr. 2517 0088
e-mail: ulf@ulf.dk
www.ulf.dk

Copyright:

LEV må gerne kopieres og på anden måde anvendes, hvis kilden tydeligt angives.

Et eksemplar af den pågældende publikation bedes tilsendt LEVs redaktion.
ISSN 1903-7937

PRESSALIT[®] CARE

www.pressaliticare.dk

Hvidsten Kro

tlf. 86 47 70 22

Mariagervej 450
Hvidsten, 8981 Spentrup
www.hvidstenkro.dk

Ole's Trucking

Vognmand

Ferrari

www.olestrucking.dk

Ferrari

Ole Christensen
Tjørnevænget 1 Dalby
4690 Haslev

ole@olestrucking.dk

22728149 - 20128814

Mærk det du holder af

www.navnelapper.dk

HOLMSGAARD^{AS}

Rådgivende ingeniører

- det bæredygtige fundament for dit byggeri
www.holmsgaard.com

JYSK støtter handicapidrætten i dit lokalområde

JYSK.dk

Voksenskolen for Undervisning og Kommunikation

Studievej 5 • 9400 Nørresundby
Tlf. 99 82 52 52 • www.vuk-aalborg.dk

Epilepsi-alarm som armbånd

Epi-Care[®] free er en klinisk testet armbands-
alarm, som registrerer tonisk/kloniske anfald
nat og dag.

Et hjælpemiddel der giver tryghed for, at
alvorlige anfald ikke overses.

Danish Care Technology

Tlf. 58 500 565 • danishcare.dk

Epi-Care[®] free

HELEN MØLLER
RIDEFYSIOTERAPEUT

Rideskolen Skovfryd Rækkevej 4 • 8370 Hadsten
Rideskolen Vasehus Erikstrupvej 16 • 8830 Tjele

Mobil 20 63 28 26

FLREKLAME

Agerbakken 21 • 8362 Hørning • Tlf. 7022 1870 • fl@flreklame.dk

hulegården

botilbud til voksne mennesker med funktionsnedsættelse
Et inkluderende fællesskab

hulegaarden.dk mail: hulegaarden@regionh.dk tel: +45 36 38 37 00 Brønshøjvej 166 - 174, 2605 Brøndby

Lær af livet Lær i livet Lær i livet

Du bor i et af vores ni selvstændige huse, hvor du selv deltager i at få huset til at fungere. Det handler om at være deltagende i et fællesskab, læring og udvikling. Vi hjælper dig til at finde uddannelse, arbejde eller beskæftigelse.

Du er altid velkommen til at ringe.

ADVOKATFIRMAET

ALLAN B. MØLLER
ASGER TOFT

Havnen 23, 1 - 7620 Lemvig

Tlf. 9782 1300

Mail: info@advomt.dk
www.advomt.dk

Byen i Byen
Aalestrup

Botilbud for voksne udviklingshæmmede

Knabergaarden 4, 1. sal, 9620 Aalestrup
www.byenibyen.vesthimmerland.dk

Forstander Nellie Hilding: Tlf 40 26 66 90

VESTHIMMERLANDS
KOMMUNE
- lyds til at gøre en forskel

Beskæftigelse Chaplin

Et rigtigt arbejde...

Chaplin er en socialøkonomisk virksomhed i Helsingør som siden 2003 har ydet botræning, beskæftigelse og uddannelse til mennesker på særlige vilkår.

Her er medarbejderne i front i den daglige drift, med hver deres arbejds- og ansvarsområder.

Det pædagogiske personale støtter og vejleder den enkelte og de forskellige teams.

...med mange muligheder

Vil du lære at lave bolcher?

Eller løse håndværks- og pedeløpgaver?

Vil du designe smykker?
Ekspedere kunder i en stor støjbutik?

Vil du tilberede og anrette mad på byens bedst besøgte café i hjertet af Helsingør?

Eller vil du servere for de mange glade gæster?

Vil du lære at arbejde med 3D print?

Chaplin har det hele...

Chaplin
BO, BESKÆFTIGELSE OG UDDANNELSE

WWW.CHAPLIN.AS

JEG ER UNG OG HAR
UDVIKLINGSHÆMNING - KAN
DET OVERHOVEDET LADE SIG
GØRE, AT JEG FÅR
EN FORSIKRING?

JEG BOR I ET
BOFÆLLESSKAB, ER DET
SÅ MULIGT AT FÅ EN
FORSIKRING, DER IKKE KOSTER
FOR MEGET?

JEG HAR ET HANDICAP,
SÅ DERFOR ER DER INGEN
FORSIKRINGSSELSKABER, DER
VIL FORSIKRE MIG.

NÅR MAN ER
UDVIKLINGSHANDICAPPET,
SÅ HJÆLPER KOMMUNEN DA
MED EN FORSIKRING,
GØR DEN IKKE?

HVAD KAN DER SKE I
MIT LIV, SOM GØR, AT DET
ER NØDVENDIGT, AT JEG
FÅR EN FORSIKRING?

Forsikring

- er det overhovedet noget for mig?

Er dette tanker, du kan nikke
genkendende til?

Så kunne HANDI Forsikrings-
service være en god mulighed
for at få svar på dine spørgs-
mål om forsikring.

Vi tilbyder forskellige
forsikringsmuligheder til
mennesker med udviklings-
hæmning og andre handicap.

Ring til os og hør nærmere.

CODAN **HANDI**
Forsikringservice

HANDI Forsikringservice

Tlf. 3635 9640

(mandag-torsdag kl. 9-15)

Email: handi@lev.dk